

PlanMER

Bestemmingsplan LOG Lintelo Aalten

PlanMER

Bestemmingsplan LOG Lintelo Aalten

In opdracht van	Gemeente Aalten Markt 7 7120 AC Aalten
Opgesteld door	SRE Milieudienst Keizer Karel V Singel 8 Postbus 435 5600 AK Eindhoven 040 2594605
Auteur	Ing. L.J.G. Stortelder
Versienummer	4
Datum	Oktober 2010
Status	definitief

Voorwoord

In het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers is de ontwikkeling van (intensieve) veehouderijen in het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo (hierna genoemd LOG Lintelo of LOG) mogelijk gemaakt. De gemeente Aalten gaat zorgvuldig om met de invulling van het reconstructiebeleid en betreft haar burgers actief bij de ontwikkeling van haar buitengebied. De gemeente Aalten heeft er mede daarom voor gekozen om een ruimtelijke visie te maken ter uitwerking van het Reconstructieplan. In een ruimtelijke visie is het LOG verder onderzocht om de inpassing in het landschap zo goed mogelijk te realiseren.

In visie wordt naast de uitbreiding van bestaande bedrijven, de oprichting van twee nieuwe bedrijven beschreven. Om de uitbreidingen en oprichtingen mogelijk te maken, dient voor het LOG Lintelo het bestemmingsplan te worden aangepast. Voor een bestemmingsplan met uitbreidingen boven de ondergrenzen in kolom C en D uit het Besluit Mer of mogelijk significante gevolgen op een Vogel- of Habitatrichtlijngebied, bestaat de verplichting om een planMER op te stellen. Voor het LOG Lintelo zijn beiden het geval. In dit voorliggende planMER wordt in detail gekeken naar alle milieuaspecten die van belang zijn bij de ontwikkelingen. Daarbij worden de twee in de ruimtelijke visie beschreven scenario's beoordeeld.

Leeswijzer

Als eerste vindt u de samenvatting welke geheel los te lezen is van het volledige planMER. Hoofdstuk 1 gaat in op de aanleiding van de planMER, de doelstelling en de planmerprocedure. In hoofdstuk 2 is de relatie met eerdere plannen (o.a. ruimtelijke visie en bestemmingsplan) beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de huidige situatie en de ontwikkelingsscenario's beschreven. Tevens wordt hier ingegaan op de reeds uitgevoerde onderzoeken. Hoofdstuk 4 geeft per milieuaspect de relevante wet- en regelgeving. Verder wordt per milieuaspect een beoordeling gemaakt. De passende beoordeling is ook opgenomen in dit hoofdstuk. Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de leemten in kennis en geeft een aanzet tot een evaluatieprogramma. In de bijlage is kaartmateriaal terug te vinden.

De nota van antwoorden op het advies van de Commissie voor de M.E.R. is opgenomen in de bijlage 1.

De beantwoording op de ingekomen reacties van de diverse instanties is ook opgenomen in de bijlage 2.

Samenvatting

Hoofdstuk 1: Inleiding

In het reconstructieplan is het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo (hierna genoemd LOG Lintelo of LOG) aangewezen voor de oprichting en uitbreiding van intensieve veehouderijen. Het reconstructieplan is uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor het LOG. In de ruimtelijke visie is beschreven hoe de inpassing van de intensieve veehouderijen in het landschap zo goed mogelijk kan worden gerealiseerd en andere waarden in het gebied kunnen worden gerespecteerd.

In de visie wordt de uitbreiding van de intensieve veehouderijen bij bestaande locaties beschreven. Dit is mogelijk op een bestaand agrarisch bouwperceel (11 locaties).

Naast de ontwikkeling van bestaande locaties wordt in de visie de oprichting van twee nieuwe agrarische bedrijven in het zuidelijk deel van het LOG in twee scenario's beschreven.

Op grond van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer is een planMER opgesteld om de milieueffecten in beeld te brengen. Deze planMER wordt met het (ontwerp) bestemmingsplan ter visie gelegd.

Hoofdstuk 2: Relatie met andere plannen

De planMER heeft een relatie met het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers, Ruimtelijke visie LOG Lintelo en Bestemmingsplan Buitengebied Aalten. Deze andere plannen worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

De aanleiding voor de Reconstructiewet Concentratiegebieden was het aanbrengen van zones om de uitbreiding van dierziekten tijdig tot een halt te kunnen brengen. In een groot deel van het reconstructiegebied zitten intensieve veehouderijen, wonen, werken, recreatie en natuur elkaar te vaak in de weg, zodat de intensieve veehouderij wordt beperkt in haar ontwikkelingsmogelijkheden. Het streven van het reconstructieplan is om steeds meer bedrijven op duurzame locaties met toekomstperspectief en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen te plaatsen. In het reconstructieplan is LOG Lintelo opgenomen om ruimte te kunnen bieden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen.

De ambities van het reconstructieplan Achterhoek en Liemers zijn uitgewerkt in de ruimtelijke visie LOG Lintelo, vastgesteld bij raadsbesluit van 26 mei 2009. Belangrijke onderdelen hieruit zijn de inpassing in het landschap. De ruimtelijke visie geeft een eerste aanzet tot de inrichting van het LOG Lintelo. De ruimtelijke visie LOG Lintelo is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Aalten, na een interactieve voorbereidingsfase en een inspraakproces. Samen met het planMER dient dit als bouwsteen voor de herziening van het bestemmingsplan LOG Lintelo.

Het Bestemmingsplan Buitengebied Aalten geeft aan dat buiten het LOG geen oprichtingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen zijn op een nieuw agrarisch bouwperceel.

Hoofdstuk 3: huidige situatie en ontwikkelingsmogelijkheden

In dit hoofdstuk zijn de huidige situatie en de ontwikkelingsmogelijkheden verder uitgewerkt. In diverse vooronderzoeken zijn ontwikkelingsmogelijkheden onderzocht. Deze ontwikkelingsmogelijkheden zijn beschreven in de ruimtelijke visie. Hieruit is gebleken dat alleen het zuidelijk deel van het LOG geschikt is voor nieuwvestiging. Op deze locaties is inpassing in het landschap het best mogelijk en is het minste aantasting van de cultuurhistorie. Uitgegaan is van twee nieuwvestigingen en bij 11 bestaande agrarische bedrijven een groei van 30% (als worst-case benadering). Voor de twee nieuwvestigingen zijn in de visie twee mogelijke scenario's bepaald.

Ontwikkelscenario 1 betreft twee nieuwe locaties aan weerszijden van de Heegtweg. In ontwikkelscenario 2 is uitgegaan van twee nieuwe locaties aan de westzijde van de Heegtweg. In het bijzonder wordt nader ingegaan op de mogelijke ontwikkelscenario's aan de Heegtweg.

Hoofdstuk 4: Beoordeling huidige situatie en maximale toekomstige situatie

De verschillende (milieu)effecten van uitbreiding en oprichting van een agrarisch bedrijf worden in dit hoofdstuk beschreven. Hieronder volgen in het kort de belangrijkste conclusies:

Geur. De wet geurhinder veehouderij vormt het toetsingskader voor geurhinder van dierverblijven op geurgevoelige objecten (zoals burgerwoningen). De gemeente Aalten heeft geurnormen vastgelegd in de "Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij". In extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied geldt voor de achtergrondbelasting $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Voor de voorgrondbelasting is vastgehouden aan de wettelijke norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Daarnaast gelden voor bedrijven zonder geuremissiefactoren vaste afstanden. De uiteindelijke geurhinder die wordt ondervonden is afhankelijk van zowel voor- als achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder indien de voorgrondbelasting ten minste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting.

Met behulp van geuremissiefactoren en de rekenmodule V-Stacks is de geurbelasting op onder andere woningen berekend. Uit een inventariserend geuronderzoek is gebleken dat de achtergrond geurbelasting in de huidige situatie in en rondom het LOG laag is. Rondom de bestaande burgerwoningen binnen en nabij het LOG zijn de nieuwvestigings- en uitbreidingsmogelijkheden beperkt. Bij scenario 1 (nieuwvestiging ten westen en oosten van de Heegtweg) wordt in het worstcase-scenario voldaan aan zowel de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting als aan de voorgrondbelasting, alsmede aan de vaste afstanden. Bij deze variant is derhalve een acceptabel woon- en leefklimaat gewaarborgd.

Bij scenario 2 (twee nieuwvestigingen ten westen van de Heegtweg) wordt niet voldaan aan de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting en niet aan de voorgrondbelasting maar wel aan de vaste afstanden. Bij scenario 2 is geen acceptabel woon- en leefklimaat gewaarborgd met de gehanteerde uitgangspunten. Bij emissiereducerende stalsystemen, luchtwassers of een kleinere veebezetting kan ook voor dit scenario een acceptabel woon- en leefklimaat worden verkregen.

Natuur (Ammoniakdepositie): De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels voor de ammoniakemissie van dierverblijven van veehouderijen gelegen in een zogeheten kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter daaromheen. Hoofddoel van de wet is de bescherming van zuur- en stikstof gevoelige gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Een te hoge stikstofdepositie op natuurlijke ecosystemen kan leiden tot een verstoring en verslechtering van de biodiversiteit van deze ecosystemen.

In de omgeving van het LOG Lintelo liggen Natura 2000-gebieden (in Nederland en Duitsland) en (zeer) kwetsbare gebieden die behoren tot de ecologische hoofdstructuur (EHS). Natura 2000-gebieden worden beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. De ontwikkeling van LOG Lintelo mag niet leiden tot nadelige gevolgen voor deze gebieden. Op basis van de huidige wetgeving is een toename van ammoniakdepositie op het Natura 2000-gebieden en FFH-Gebiet in Duitsland niet toegestaan. In de huidige situatie worden kritische depositiewaarden op zowel de Natura-2000 gebieden als op (zeer) kwetsbare gebieden fors overschreden. Bij toename van de depositie zal dan ook bekeken moeten worden of bij de ontwikkellocaties gebruik kan worden gemaakt van de bestaande "ammoniakrechten". Voor de nieuwvestigingen is dit lastiger. Bij deze bedrijven kan saldering een uitkomst bieden. Met name door de invoering van het Besluit huisvesting kunnen de "ammoniakrechten" van stoppers worden gebruikt voor nieuwvestiging in het LOG. Uiteindelijk zullen concrete vestigingsplannen en vergunningaanvragen moeten aangeven of wordt voldaan aan de dan vigerende toetsingskaders en beleidsinzichten. Tevens zullen in het kader van de IPPC-richtlijn betere staltechnieken moeten worden toegepast.

Flora- en fauna: De Flora- en faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'.

Voor het LOG is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Het gebied is geschikt voor algemeen voorkomende soorten zoogdieren en vleermuizen. Voor de algemeen voorkomende zoogdieren geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling op grond van de Flora en faunawet. Voor vleermuizen is ontheffing nodig. Bij veldbezoek zijn diverse soorten vogels, inclusief een rode lijstsoort (huiszwaluw) aangetroffen. Alle vogels zijn in het kader van de Vogelrichtlijn beschermd. Op plaatsen waar vogels broeden mogen (minimaal in het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli) geen werkzaamheden worden verricht.

Via het natuurloket is bekend dat in het km-hok waarin het LOG valt, een vaatplant is aangetroffen die op de rode lijst staat. Of deze daadwerkelijk in het LOG voorkomt is onbekend. Op grond van het veldbezoek, de beschikbare gegevens en het huidige gebruik in het plangebied is een nader veldonderzoek niet noodzakelijk.

Water: Voor het onderdeel water moet worden voldaan aan Europees, rijks-, provinciaal en regionaal beleid en beleid van het waterschap en de gemeente zelf. Op grond hiervan is een waterparagraaf opgesteld. Door de hoge ligging, de mogelijke ingrepen en de mitigerende maatregelen uit het beleid (hydrologisch neutraal bouwen) van de gemeente Aalten zijn er geen gevolgen voor water.

Landschap en cultuurhistorie (incl. archeologie): Door de landschapsstructuur in en om het LOG steviger neer te zetten door een flinke verdichting te maken langs de wegen en paden in het gebied kunnen de gebouwen verdwijnen in het groen. In de ruimtelijke visie is uitgebreid beschreven hoe dit kan worden gerealiseerd.

Voor het plangebied is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd in het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). De AMZ streeft op de eerste plaats het behoud en duurzaam beheer van waardevolle archeologische vindplaatsen in de bodem (ook wel *in situ* genoemd) na. Uit dit onderzoek bleek dat het LOG een lage tot hoge archeologische verwachtingswaarde uit de diverse tijdsperioden heeft. Op grond van de archeologische verwachtingswaarden zijn er vooralsnog geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het LOG. Door veld- en booronderzoek kan nader inzicht worden verkregen. Aan het bestemmingsplan dient een aanlegvergunningstelsel te worden verbonden overeenkomstig de door Vestigia uitgevoerde cultuurhistorische, waarden-, verwachtingen- en maatregelenkaart vastgesteld bij raadsbesluit van 16 februari 2010.

Verkeer: De smalle wegen in het gebied zijn, zo blijkt uit eerder uitgevoerd verkeerskundig onderzoek, al overbelast. De relatief kleine toename van het aantal verkeersbewegingen (vrachtwagens en personenauto's) ten opzichte van de referentiesituatie, veroorzaakt geen extra problemen op de lokale wegen in het LOG in termen van verkeersafwikkeling en doorstroming. Dit geldt ook voor de bedrijven buiten het LOG. De verkeersafwikkeling en de doorstroming is daarmee voor de genoemde alternatieven en bijkomende scenario's niet onderscheidend omdat het om zeer geringe aantallen gaat. Wel is er bij de inrichting van de wegen aandacht voor de kwetsbare groepen in het verkeer, bijvoorbeeld door het aanbrengen van fietsuggestiestroken dan wel het ontwikkelen van alternatieve routes.

Geluid: De normen voor geluid worden beschreven in de Wet geluidhinder. Het doel van de Wet geluidhinder is onder andere het beschermen van de mens tegen geluidhinder. Indien sprake is van geluidhinder ten gevolge van verkeer van en naar een inrichting (indirecte hinder), is de Wet milieubeheer van belang. De gemeente Aalten heeft gebiedsgericht geluidbeleid opgesteld met normen voor geluidbelasting op woningen (nieuw en bestaand) vanwege wegverkeer en bedrijven. Uit onderzoek naar de geluiduitstraling van inrichtingen blijkt dat alleen in het noorden

van het LOG meer maatregelen aan de bron of afscherming nodig kunnen zijn, om te voldoen aan geluidgrenswaarden.

Luchtkwaliteit: De regels ten aanzien van luchtkwaliteit staan in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Uitwerkingen staan in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), de ministeriële regeling Beoordeling luchtkwaliteit 2007 en de Handreiking 'Meten en rekenen'. De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen hebben betrekking op stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Voor de ontwikkelingen is ook de grenswaarde voor PM_{2,5} van belang. Deze gaat echter pas op 1 januari 2015 gelden.

Bij de bepaling van fijn stof emissie voor de diverse diersoorten is de RAV-tabel van het ministerie van VROM van maart 2009 gebruikt. De berekeningen van fijn stof zijn uitgevoerd met het programma Geomilieu. Uit onderzoek blijkt dat alleen fijn stof (PM₁₀) vooral ten gevolge van pluimveehouderijen voor overschrijding van de normen kan zorgen. Omdat getoetst wordt op woningen van derden en de AMvB huisvesting eist dat er verdergaande technieken worden toegepast, wordt in de toekomst geen overschrijding van de normen verwacht. Tevens wordt in het kader van vergunningverlening Wet milieubeheer getoetst aan luchtkwaliteit. Indien uit berekeningen blijkt dat de norm wordt overschreden, worden maatregelen toegepast waardoor de normen niet meer worden overschreden.

Gezien de norm voor NO₂, de huidige achtergrondconcentratie, de locatie van de agrarische bedrijven en de enkele extra transportbewegingen wordt verwacht dat de normen voor deze stof, nu of in de toekomst, niet wordt overschreden.

Gezondheid: Voor het berekenen van effecten van endotoxinen, influenza, Q-koorts en MRSA op de gezondheid zijn nog onvoldoende betrouwbare blootstellingsgegevens beschikbaar. Gezien de vele onzekerheden is het moeilijk een conclusie te trekken met betrekking tot dit aspect. Wel geeft de GGD enkele adviezen in hun informatieblad "intensieve veehouderijen en gezondheid". Geadviseerd wordt deze zo veel als mogelijk uit te voeren.

Externe veiligheid: Bij het onderzoek naar externe veiligheid is gekeken naar risicovolle bedrijven (Bevi), transport van gevaarlijke stoffen (Btev) en buisleidingen. Binnen het LOG zijn geen Bevi-bedrijven en deze worden in het bestemmingsplan uitgesloten. Er zijn hier geen risico's te berekenen. Deze risico's ten gevolge van het beperkte transport van gevaarlijke stoffen zijn vrijwel nihil en leveren geen beperkingen op voor de ontwikkeling van het LOG.

Hoofdstuk 5: Conclusie

Concluderend kan gesteld worden dat de ontwikkeling van het LOG bij toepassing van diverse mitigerende maatregelen geen onacceptabele nadelige effecten voor de omgeving opleveren. De oplopende depositie op Natura 2000 gebieden is wel een belangrijk punt van aandacht. De ontwikkelingen kunnen alleen doorgang vinden als voor wat betreft ammoniak wordt gesaldeerd of dat bij doorontwikkeling de eigen "ammoniakrechten" kunnen worden gebruikt. De geplande ontwikkelingen leiden gezamenlijk tot een acceptabel woon- en leefklimaat. Na verloop van tijd wordt met behulp van een evaluatie getoetst of de ontwikkeling van het gebied zich volgens het optimale scenario voltrekt.

Hoofdstuk 6: Leemten in kennis en evaluatie

De uiteindelijke invulling van het gebied is op voorhand niet bekend. Deze leemte in kennis is opgevangen door een "worst-case" benadering te volgen. De effecten zullen hierdoor niet erger zijn dan weergegeven. Voor wat betreft het aspect gezondheid zijn er leemten in kennis omdat nog weinig onderzoek is uitgevoerd naar de effecten van de uitbreiding van de intensieve veehouderij. Het LOG en ontwikkelingen in verwevingsgebieden, industrie en verkeer zullen invloed hebben op de Natura-2000 gebieden. Deze laatste drie ontwikkelingen zijn niet te voorspellen.

Tevens dient de gemeente er op toe te zien dat de uitgangspunten die bij de modelleringen in deze planMER zijn gehanteerd overeenkomen met de toetsing van de te verlenen milieuvergunningen en uitvoeringspraktijk. Verder worden de leemten in kennis beschreven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	14
1.1. Aanleiding	14
1.2. Doelstelling planMER	15
1.3. Procedure	15
2. Relatie met andere plannen	17
2.1. Historie	17
2.2. Reconstructieplan Achterhoek en Liemers	17
2.2.1. Gebiedstypering	18
2.3. Ruimtelijke visie LOG Lintelo	18
2.4. Bestemmingsplan Buitengebied Aalten	19
3. Huidige situatie en ontwikkelingsmogelijkheden	20
3.1. Huidige situatie	20
3.1.1. Ligging	20
3.1.2. Zonering	21
3.1.3. Inrichting en gebruik	21
3.1.4. Uitgangspunt huidige situatie	21
3.2. Ontwikkelmogelijkheden	21
3.2.1. Ontwikkelscenario's	23
3.2.2. Ontwikkelscenario 1	24
3.2.3. Ontwikkelscenario 2	24
4. Beoordeling bestaande situatie en maximale toekomstige situatie	26
4.1. Geur	26
4.1.1. Huidige situatie	27
4.1.2. Toekomstige situatie, scenario 1 en 2	28
4.1.3. Conclusie	31
4.2. Ammoniak/ depositie	31
4.2.1. Beoordeling	32
4.2.2. Natura 2000	35
4.2.3. Huidige situatie	35
4.2.4. Toekomstige situatie, scenario 1&2	36
4.2.5. Passende beoordeling	36
4.2.6. (zeer) Kwetsbare gebieden en de EHS	37
4.2.7. Conclusie	38
4.3. Flora en fauna	39
4.3.1. Wet- en regelgeving	39
4.3.2. Beoordeling flora en fauna	39
4.3.3. Conclusie	39
4.4. Water	40
4.4.1. Wet- en regelgeving	41
4.4.2. Conclusie	42
4.5. Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)	42
4.5.1. Landschap	42

4.5.2.	Archeologie en cultuurhistorie	43
4.5.3.	Conclusie	45
4.6.	Verkeer	46
4.7.	Geluid	46
4.7.1.	Wet- regelgeving	46
4.7.2.	Beoordeling	47
4.7.3.	Conclusie	48
4.8.	Luchtkwaliteit	49
4.8.1.	Beoordeling	51
4.8.2.	Conclusie	52
4.9.	Gezondheid	52
4.9.1.	Achtergrondinformatie	52
4.9.2.	Conclusie	53
4.10.	Externe veiligheid	53
4.10.1.	Wet- en regelgeving	53
4.10.2.	Beoordeling	55
4.10.3.	Conclusie	55
4.11.	Toets criteria reconstructieplan	55
4.11.1.	Milieu	55
4.11.2.	Ontwikkelingen binnen hydrologische beïnvloedingsgebieden	55
4.11.3.	Karakteristieke landschap en cultuurhistorische waarden	56
4.11.4.	Weidevogelgebieden	56
5.	Conclusies	58
5.1.	Conclusie per onderdeel	58
5.1.1.	Geur	58
5.1.2.	Ammoniak	58
5.1.3.	Flora en fauna	58
5.1.4.	Water	59
5.1.5.	Landschap en cultuurhistorie	59
5.1.6.	Verkeer	59
5.1.7.	Luchtkwaliteit	59
5.1.8.	Geluid	59
5.1.9.	Gezondheid	59
5.1.10.	Toets criteria reconstructieplan	60
6.	Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma	61
6.1.	Leemten in kennis	61
6.2.	Aanzet evaluatieprogramma	61

Bijlagen

Bijlage 1 Reactiecommissie voor de M.E.R. op notitie R&D

Bijlage 2 Reacties overige instanties

Bijlage 3 Ruimtelijke Visie

Bijlage 4 Geurverordening

- Bijlage 5 Huidige achtergrondbelasting geur**
- Bijlage 6 Achtergrondbelasting geur scenario 1**
- Bijlage 7 Achtergrondbelasting geur scenario 2**
- Bijlage 8 Voorgroundbelasting geur scenario 1**
- Bijlage 9 Voorgroundbelasting geur scenario 2**
- Bijlage 10 Huidige depositie van het LOG**
- Bijlage 11 Depositie LOG scenario 1 & 2**
- Bijlage 12 Kwetsbare natuurwaarden Natura-2000 gebieden**
- Bijlage 13 Flora en Fauna onderzoek**
- Bijlage 14 Waterparagraaf**
- Bijlage 15 Landschapsontwikkelingsplan**
- Bijlage 16 Archeologisch bureauonderzoek**
- Bijlage 17 Verwachte toename verkeer t.g.v. het LOG**
- Bijlage 18 Geluid**
- Bijlage 19 Luchtkwaliteit**
- Bijlage 20 Informatieblad "Intensieve veehouderij en gezondheid"**
- Bijlage 21 Biologische agentia**
- Bijlage 22 Begrippen**
- Bijlage 23 Uitgangssituatie**

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In de ruimtelijke visie over landbouwontwikkelingsgebied Lintelo (hierna genoemd LOG Lintelo of LOG) is de oprichting en uitbreiding van intensieve veehouderijen uitgewerkt. Voor de ligging zie figuur 1. LOG Lintelo is een uitwerking van het reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Om de ontwikkelingen in deze visie te kunnen realiseren, wordt het bestemmingsplan aangepast. Voor dit bestemmingsplan is een milieueffectrapportage (voor plannen) wettelijk verplicht.

figuur 1. Ligging LOG Lintelo

In de visie is de uitbreiding van de intensieve veehouderijen bij bestaande locaties tot maximaal 1,5 ha. mogelijk gemaakt. Dit kan zijn op een bestaand agrarisch bouwperceel. In het plangebied

zijn elf agrarische bouwpercelen aanwezig. Vier van deze locaties betreffen intensieve veehouderijen, drie zijn gemengde bedrijven (met meestal een bescheiden intensieve neventak). De overige percelen betreffen drie grondgebonden veehouderijen en een akkerbouwbedrijf. In de ruimtelijke visie is beschreven hoe de inpassing van de intensieve veehouderijen in het landschap zo goed mogelijk kan worden gerealiseerd en andere waarden in het gebied kunnen worden gerespecteerd. De verdere ontwikkeling van recreatie is uitgesloten.

Naast de ontwikkeling van bestaande locaties worden in de ruimtelijke visie maximaal twee nieuwe agrarische bedrijven (intensieve veehouderijen) toegestaan met een bouwblok van maximaal 1,5 ha. Hiervoor worden in het zuidelijk deel van het LOG, aan de Heegtweg te Lintelo twee scenario's beschreven. Scenario 1 betreft de vestiging van een intensieve veehouderij aan de oost- en westzijde van de Heegtweg. Scenario 2 houdt in de projectie van twee kavels aan de westzijde van deze weg.

1.2. Doelstelling planMER

Bij de voorbereidingen van het bestemmingsplan LOG Lintelo geldt een plicht voor het opstellen van een planMER. De intensieve landbouwactiviteiten kunnen gevolgen hebben voor het milieu. Om die gevolgen in beeld te brengen en te beheersen is het belangrijk dat milieuaspecten in een vroeg stadium worden meegenomen in de planontwikkeling.

Met het nieuwe bestemmingsplan wordt de mogelijkheid voor omschakeling naar een nieuwvestiging van intensieve veehouderij geboden. De intensieve veehouderij kan m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn bij besluiten over milieu- en bouwvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het betreft de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.).

Bij het bestemmingsplan LOG Lintelo zijn geen andere mogelijkheden voor latere m.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten toegestaan.

1.3. Procedure

Voor u ligt het planMER, dat na de startnotitie, de derde stap behelst in de plan-m.e.r.-procedure. Het presenteert belangrijke informatie over milieugevolgen ter ondersteuning van de besluitvorming over het nieuwe bestemmingsplan LOG Lintelo.

Voor plan-m.e.r. dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

1. Het opstellen van een notitie c.q. presentatie over de reikwijdte en het detailniveau van het PlanMER.
2. Raadplegen bestuursorganen met specifieke milieuverantwoordelijkheid en de Commissie voor de m.e.r. over reikwijdte en detailniveau van het Plan MER. Aanvullend op de raadpleging conform wettelijke vereisten, heeft de gemeente ervoor gekozen om in dit stadium ook een publieke inspraakronde te organiseren.
3. Opstellen van een Plan MER. In deze rapportage wordt als bijlage c.q. onderbouwing bij het (ontwerp-)bestemmingsplan gevoegd.
4. Terinzagelegging van het Plan MER, waarbij zienswijzen kunnen worden ingebracht.
5. Motivering van de rol van het Plan MER en de zienswijzen bij de verdere besluitvorming.

Stap 1 t/m 3 zijn doorlopen.

Een korte toelichting per stap:

- Stap 1: De officiële start bestaat uit een openbare kennisgeving van het voornemen om het bestemmingsplan LOG Lintelo te herzien en hiervoor een plan-m.e.r. te doorlopen. Deze aankondiging vond 6 januari 2010 plaats in huis-aanhuisbladen.
- Stap 2: Raadpleging van de betrokken bestuursorganen over de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van het milieueffectrapport. Hiervoor is de Notitie Reikwijdte & Detailniveau

opgesteld en voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r. en aan betrokken bestuursorganen. Naast reacties van betrokken bestuursorganen, reacties van GGD, stichting natuur en Milieu, advocatenkantoor Scheffer is ook het advies van de commissie voor de MER (d.d. 25 februari 2010, nr 2364-39) ontvangen. De nota van antwoorden is opgenomen als bijlage 1 en 2. De antwoorden worden echter niet uitvoerig van commentaar voorzien. Veelal is volstaan met een korte opmerking dan wel verwijzing naar de vindplaats in de planMER.

- Stap 3: In deze stap is het onderzoek uitgevoerd en het Plan MER opgesteld. Hierbij is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van al bestaande informatiebronnen: provinciale waardekaarten, milieumeetnetten, internetsites (CBS, LEI), etc.

Nog uit te voeren stappen:

- Stap 4: het planMER wordt gelijk voor toetsing voor gelegd aan de Commissie m.e.r.
- Stap 5: de planMER wordt samen met het bestemmingsplan ter visie gelegd voor zienswijzen.

2. Relatie met andere plannen

2.1. Historie

Om de problemen in het landelijk gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken heeft het Rijk de 'Reconstructiewet Concentratiegebieden' in het leven geroepen. Directe aanleiding voor de wet was de varkenspestepidemie van 1997, maar de reikwijdte van de wet is veel breder:

- Versterking van de sociaal-economische vitaliteit van het landelijk gebied (versterking van landbouw en recreatie, en van wonen, werken en leefbaarheid).
- Verbetering van de omgevingskwaliteit (natuur, landschap, water, ammoniak, stank).
- Vermindering van de veterinaire kwetsbaarheid (met name de aanleg van varkensvrije zones).

Volgens de wet, die begin 2002 in werking is getreden, moet iedere reconstructieprovincie een reconstructieplan vaststellen.

2.2. Reconstructieplan Achterhoek en Liemers

De gemeente Aalten ligt in reconstructiegebied Achterhoek en Liemers. Een onderdeel van het hiervoor opgestelde reconstructieplan, dat is vastgesteld door Provinciale Staten in 2005, is de integrale zonerings van de intensieve veehouderij.

De aanleiding voor integrale zonerings is dat in een groot deel van het reconstructiegebied de intensieve veehouderij, wonen, werken, recreatie en natuur elkaar te vaak in de weg zitten. Het gevolg van deze problematiek is dat de intensieve veehouderij beperkt wordt in haar ontwikkelingsmogelijkheden; geuroverlast die het woon- en leefklimaat in landelijke kernen vermindert of woningbouw mogelijkheden frustreert en dat de kwaliteit van natuur, landschap en water onder druk staat.

Om deze gestapelde problematiek rond de intensieve veehouderij op een samenhangende manier aan te pakken, wordt gestreefd naar:

- ruimtelijke scheiding van intensieve veehouderij en conflicterende functies;
- ruimtelijke concentratie van de intensieve veehouderij op duurzame locaties met toekomstperspectief.

Het streven van het reconstructieplan is om de intensieve veehouderij tijdens de looptijd van het reconstructieplan dusdanig te laten ontwikkelen, dat steeds meer bedrijven op passende locaties en steeds minder bedrijven dicht bij natuurgebieden en woonkernen komen te liggen. De intensieve veehouderij beweegt zich 'afwaarts' van kwetsbare functies als natuur en wonen.

Deze afwaartse beweging is zowel in het voordeel van wonen, natuur en landschap, als van de intensieve veehouderij. Het voordeel voor natuur en landschap is vermindering van de ammoniakdepositie in de directe omgeving van het natuurgebied, versterking van het landschap door 'ontstening' (de afbraak van stallen), minder verstoring van de natuur door licht en geluid en minder verkeersbewegingen. Het voordeel voor wonen is vermindering van het aantal geurhinderden en toename van geschikte woningbouw mogelijkheden. Het voordeel voor de intensieve veehouderij is dat zij op plaatsen komen waar ontwikkelingsmogelijkheden zijn en waar bedrijfsontwikkeling niet wordt belemmerd door wet- en regelgeving.

Landbouw is van oudsher een belangrijke functie in dit gebied. Jaarlijks stopt gemiddeld 2% van de (voornamelijk) kleinere agrarische bedrijven in deze regio. De verwachting is dat de afname van het aantal bedrijven de komende periode zal voortzetten. Het algemene toekomstbeeld van de (intensieve) veehouderij is:

- een doorzettende schaalvergroting gepaard met een verdere afname van het aantal bedrijven;
- de sectoren varkenshouderij en pluimveehouderij moeten hun uiterste best doen om hun marktaandeel te behouden en waarschijnlijk zullen de dieraantallen gelijk blijven of (licht) afnemen.
- de kalverhouderij kan verder toenemen, maar de bedrijfsontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de wijze waarop de bedrijfstoelagen hervormd worden in de komende jaren;
- ketenbenadering en clustering van bedrijven wordt als een 'must' gezien voor toekomstige bedrijven;
- het dierenwelzijnsaspect zal een belangrijke plaats innemen.

In het LOG zal een verdergaande schaalvergroting en specialisatie een belangrijke ontwikkelingsstrategie zijn voor de aanwezige (intensieve) veehouderij bedrijven.

2.2.1. Gebiedstypering

Om deze afwaartse beweging vorm te geven zijn in het reconstructieplan drie typen zones opgenomen, die onderdeel uitmaken van de integrale zonering intensieve veehouderij:

1. Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG).
2. Verwevingsgebieden.
3. Extensiveringsgebieden.

1. Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG)

In een landbouwontwikkelingsgebied ligt het primaat bij de landbouw. Een landbouwontwikkelingsgebied voorziet geheel of gedeeltelijk in de mogelijkheid tot uitbreiding of nieuwvestiging van intensieve veehouderij, of zal daar in het kader van de Reconstructie in voorzien, uiteraard met inachtneming van de milieubelemmerende beperkingen en de randvoorwaarden van het reconstructieplan.

2. Verwevingsgebieden

Een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur, waar hervestiging of uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk is mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten. De omvang van de intensieve veehouderij is in het principe beperkt tot 1 ha per bedrijf.

3. Extensiveringsgebieden

Een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied met primaat wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij onmogelijk is of onmogelijk wordt gemaakt, met uitzondering van uitbreiding als gevolg van het dierenwelzijn.

2.3. Ruimtelijke visie LOG Lintelo

De ambities van het reconstructieplan Achterhoek en Liemers zijn verder uitgewerkt met behulp van een ruimtelijke visie. De ruimtelijke visie is de eerste stap in dat proces en geeft een eerste aanzet tot de inrichting van het LOG Lintelo. Conform het reconstructieplan Achterhoek en Liemers dient een ontwikkeling minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

1. Er moet rekening worden gehouden met het generieke milieubeleid.
2. Ontwikkelingen binnen hydrologische beïnvloedingsgebieden mogen niet tot gevolg hebben dat zich negatieve effecten voordoen op natuur in landelijk gebied.
3. De ontwikkelingen dienen binnen de landbouw zodanig te worden vormgegeven en gesitueerd dat het karakteristieke landschap en cultuurhistorische waarden worden behouden.
4. Bij ontwikkelingen in het gebied moeten weidevogelgebieden worden ontzien.

De ruimtelijke visie LOG Lintelo is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Aalten, na een interactieve voorbereidingsfase en een inspraakproces. Samen met het planMER dient dit als uitgangspunt voor de herziening van het bestemmingsplan LOG Lintelo.

In de ruimtelijke visie is zeer veel aandacht besteed aan het landschap en de inrichting ervan. Zo zijn er diverse voorbeelden gegeven van hoe stallen kunnen worden opgenomen in het groen.

2.4. Bestemmingsplan Buitengebied Aalten

Voor het buitengebied van de gemeente Aalten heeft de gemeenteraad bij besluit van 14 december 2004 een het bestemmingsplan Buitengebied Aalten 2004 vastgesteld. Dit plan is gedeeltelijk goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 28 juni 2005, nr. RE 2005.1533. *Goedkeuring is onthouden aan de bouwpercelen binnen de reconstructiezone "extensiveringsgebied" en de bouwpercelen in reconstructiezone "verwevingsgebied", voor zover het agrarisch bouwperceel een grotere omvang heeft dan 1 hectare. Goedkeuring is verder onthouden aan de voorschriften voor wat betreft overschrijding van de indicatieve bouwperceelsgrenzen en wijziging van de vorm van het bouwperceel (incl. vergroting tot maximaal 1,5 hectare).* Deze laatste onthouding van goedkeuring geldt niet voor de reconstructiezone "landbouwontwikkelingsgebied". In het bestemmingsplan Buitengebied Aalten 2004 is de projectie van nieuwe agrarische bouwpercelen uitgesloten, met dien verstande dat voor één pilot in het kader van de reconstructie, te weten de vestiging (c.q. verplaatsing vanuit Varsseveld) van pluimveebedrijf Gussinklo aan de Sondernweg/Heegtweg, wel een agrarisch bouwperceel is opgenomen bij de vaststelling van het plan.

In de correctieve herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Aalten 2007 (vastgesteld bij raadsbesluit van 20 november 2007 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 21 juli 2008, nr. 2007-022858) zijn de consequenties van de onthouding van de goedkeuring verder uitgewerkt.

De (vier) agrarische bedrijven in de extensiveringsgebieden hebben een maximaal te realiseren bedrijfsvloeroppervlakte (gebaseerd op de voor dat bedrijf geldende milieuvergunning) toegewezen gekregen. Voor de overige agrarische bedrijven (zowel in het verwevingsgebied als in het landbouwontwikkelingsgebied) is de gebruiksoppervlakte ten behoeve van de intensieve veehouderij beperkt tot ten hoogste 1 ha, dan wel de bestaande grotere gebruiksoppervlakte ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan.

Bij de vaststelling van dit plan heeft de gemeenteraad een regeling opgenomen voor het vergroten van de agrarische bouwpercelen, onder voorwaarden, tot maximaal 2,5 hectare. De provincie heeft aan de regeling goedkeuring onthouden voor zover de percelen liggen binnen het "agrarisch gebied met landschapswaarden". Voor wat betreft de bouwpercelen, die zijn gelegen in het "agrarisch gebied" is goedkeuring onthouden voor zover de bouwpercelen zijn gelegen in het extensiveringsgebied.

Conclusie:

- het bestemmingsplan voor het Aaltense buitengebied is actueel voor de extensiverings- en verwevingszone van het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers;
- het bestemmingsplan voor het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo wordt opgesteld om de mogelijkheden van de reconstructie en de ruimtelijke visie (zowel voor nieuwvestiging als voor uitbreiding/omschakeling) planologisch te benutten;
- met de genoemde actuele bestemmingsplannen is een goede planologische afstemming tussen de diverse deelgebieden uit het reconstructieplan Achterhoek en Liemers gegarandeerd. Met het bestemmingsplan voor het LOG wordt voldaan aan het reconstructieplan.

3. Huidige situatie en ontwikkelingsmogelijkheden

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie en de ontwikkelingsmogelijkheden in het LOG Lintelo. De huidige spreiding van agrarische bedrijven binnen het LOG t.o.v. kwetsbare functies is weergegeven. Voor de toekomstverkenning worden drie situaties in beeld gebracht: de huidige situatie en autonome ontwikkeling, scenario 1 en scenario 2.

3.1. Huidige situatie

3.1.1. Ligging

Het LOG Lintelo ligt ten oosten van de kern Lintelo (zie figuur 2). In het noorden van het LOG zijn bebouwingsclusters aanwezig van burgerwoningen en agrarische bedrijven. In het midden van het LOG zijn met name agrarische bedrijven gelegen. In het zuidelijk deel van het LOG zijn de gronden in gebruik als cultuurgrond (akkerbouw en weide) en is vrijwel geen bebouwing aanwezig, behoudens het agrarisch bedrijf op de hoek Sonderweg/Heegtweg en de gesplitste burgerwoning aan de Heegtweg. De grootste dichtheid aan woningen is te vinden aan de Varseveldsestraatweg en de Gendringseweg (noorden en midden van het LOG).

figuur 2. Ligging LOG Lintelo

3.1.2. Zonering

De totale oppervlakte van het LOG is ongeveer 170 ha. Het LOG wordt geheel omgeven door verwevingsgebied. In het oostelijk deel van het LOG is voor een klein gedeelte de EHS gelegen.

3.1.3. Inrichting en gebruik

Het LOG Lintelo is een agrarisch gebied met in totaal 20 bestaande bouwvlakken waarvan 11 met een agrarische bestemming en 9 met een niet agrarische bestemming (wonen). Er zijn in het totaal 11 agrarische bedrijven, waarvan: 4 intensieve veehouderijbedrijven, 3 gemengde bedrijven, 3 rundveehouderijen en 1 akkerbouwbedrijf. Het grondgebruik in het LOG betreft vooral akkerland en grasland.

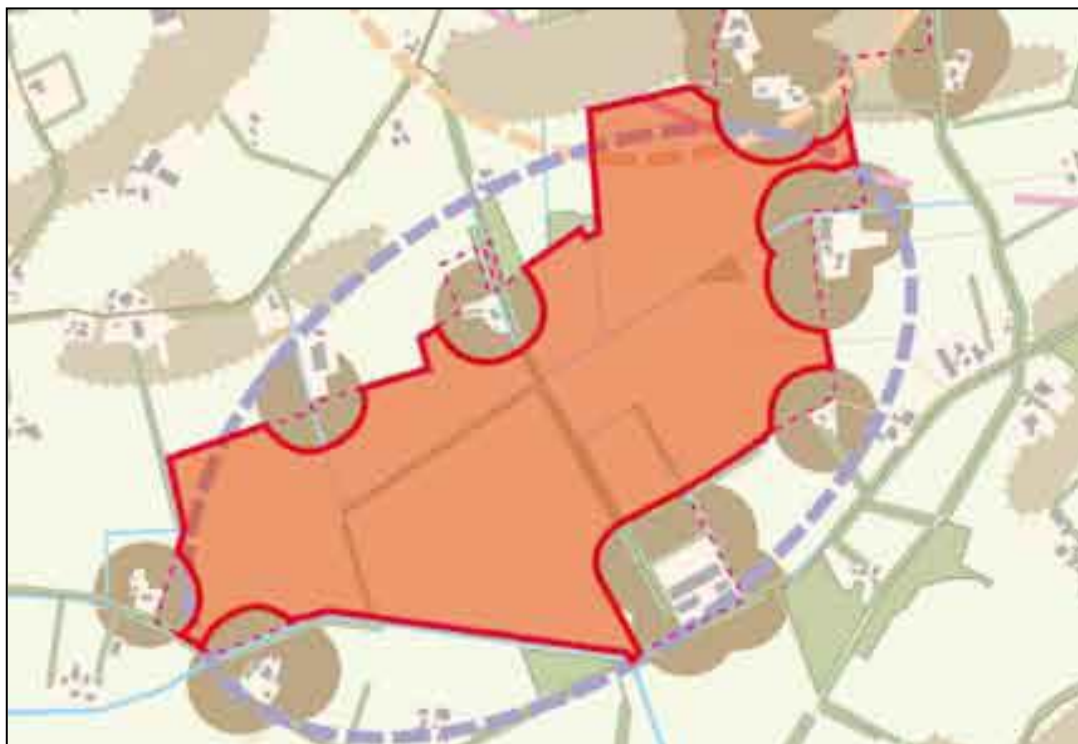
De Varsseveldsestraatweg (N318) doorsnijdt het LOG in het noorden. Het LOG wordt tevens doorsneden door het spoortraject Arnhem- Winterswijk. Aan de westzijde van het LOG ligt de dorpskern Lintelo. Tevens loopt er een buis- en hoogspanningsleiding door het gebied. Het overige deel is voornamelijk in gebruik als cultuurgrond.

3.1.4 Uitgangspunt huidige situatie

Als uitgangspunt voor de beschrijving van de huidige situatie is de geldende vergunning ingevolge de Wet milieubeheer genomen. Met dit uitgangspunt is er geen onderschatting van de gevolgen voor het milieu. De feitelijke veebezetting is vermoedelijk lager. Verder zijn twee referentiesituaties waarnaar de commissie M.E.R. heeft gevraagd niet uitgewerkt, omdat de kritische depositiewaarden op de nabijgelegen Natura-2000 gebieden toch al worden overschreden.

3.2. Ontwikkelmogelijkheden

De gemeente Aalten heeft diverse vooronderzoeken uitgevoerd om te bepalen welke ontwikkelingsmogelijkheden er zijn voor het LOG. De gemeente Aalten heeft ervoor gekozen om belanghebbende partijen te betrekken bij deze onderzoeken. Door Alterra is een quickscan uitgevoerd voor de milieuthema's geur, ammoniak en luchtkwaliteit. Deze drie thema's geven de meeste beperkingen voor een invulling van het LOG. Daarnaast heeft de gemeente Aalten een ruimtelijke visie opgesteld. De ontwikkelmogelijkheden van het LOG Lintelo zijn beschreven in de ruimtelijke visie (bijlage 3). Hierin zijn verschillende scenario's uitgewerkt, welke vervolgens zijn geanalyseerd voor wat betreft de gevolgen voor geur, ammoniak, fijn stof, geluid, verkeer, beeldkwaliteit en water. Deze ruimtelijke visie is ter inzage gelegd voor inspraak. Eenieder heeft hierop kunnen reageren. Na de inspraak is de visie verder vorm gegeven. In het bijzonder voor wat betreft de nieuwvestigingslocaties aan de Heegtweg. De gemeente Aalten heeft hierbij gekozen voor een maatwerk invulling van het LOG om het gebied zijn huidige karakter te laten behouden. De ruimtelijke visie is door de raad van de gemeente Aalten vastgesteld. Hierbij is geconcludeerd dat alleen het zuidelijk deel van het LOG geschikt is voor nieuwvestigingen, mede gelet op de huidige invulling van het LOG en het landschap en de cultuurhistorie niet te veel aan te tasten. Verder wordt bij deze invulling de milieubelasting van het LOG meer verspreid. In figuur 3 is het zoekgebied (overgenomen uit de ruimtelijke visie) aangegeven.

figuur 3. Zoekgebied nieuwvestiging

Op basis van de uitkomsten is gekozen voor twee ontwikkelscenario's. Een scenario is een model dat aangeeft op welke locaties ontwikkeling van de veehouderij kan plaatsvinden. Deze ontwikkellocaties hebben betrekking op bestaande locaties (agrarische bouwblokken) of op nieuwvestiging (projectie nieuw bouwblok). Elk scenario bestaat uit een combinatie van aantal ontwikkellocaties, omvang per locatie (aantal en soort dieren) en inzet milieutechnieken (conform AMvB-Huisvesting, chemische en/of biologische luchtwassers).

Uitgangspunt is dat het LOG Lintelo ruimte moet bieden voor de 'bedrijven van de toekomst'. Er moeten dus voldoende groeimogelijkheden zijn. Dit is de reden dat er gerekend is met een bedrijfsomvang die voor veel ondernemers op dit moment nog niet realistisch is, maar waar wel rekening mee wordt gehouden voor een periode van 10-15 jaar. De gekozen bedrijfsomvang is gebaseerd op een inschatting van diverse experts, rekening houdend met een normaal ontwikkeltempo, alsmede uitgaande van de maximale bouwblokomvang van 1,5 ha voor de intensieve veehouderij, exclusief landschappelijke inpassing. Met een uitbreidingsmogelijkheid (via een wijzigingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 9.3a van de Wet ruimtelijke ordening) tot een bouwblokomvang van 2,5 ha voor de grondgebonden veehouderij dan wel om te kunnen voldoen aan eisen van dierenwelzijn en/of veterinaire gezondheid.. Dit is echter alleen mogelijk onder strikte voorwaarden. Het betreffen duurzame bedrijven met voldoende bedrijfseconomische draagkracht om adequaat in te kunnen spelen op de Europese markt, financiële ontwikkelingen en vereiste investeringen in het kader van welzijn, emissie-arme stalsystemen en mestverwerking. Dit betekent dat, voor zover haalbaar, bij nieuwe bedrijven gerekend is met een bedrijfsomvang van 750 zeugen (gesloten), de geurbelasting van zo'n bedrijf bedraagt 88.790 OUE/s. In tabel 1 zijn voorbeelden gegeven van bedrijven met een dergelijke geuruitstoot.

Diersoort+stal-systeem	Diersoort	Geuremissie-factor (ou _E /s)	Aantal dieren	Geuremissie (ou _E /s)
Fokvarkens gesloten bedrijf Amvb huisvesting	Kraamzeugen	27,90	96	2677,5
	Guste en dragende zeugen	18,70	317	5922,5
	Gespeende biggen	5,40	2.150	11.610
	Opfokzeugen	17,90	106	1.905
	Vleesvarkens	17,90	3.725	66.675
Totale geuremissie: 88.790				
Fokvarkens gesloten bedrijf Biologische luchtwasser	Kraamzeugen	15,30	175	2677,5
	Guste en dragende zeugen	10,30	575	5922,5
	Gespeende biggen	4,30	2.700	11.610
	Opfokzeugen	12,70	150	1.905
	Vleesvarkens	12,70	5.250	66.675
Totale geuremissie: 88.790				
Fokvarkens gesloten bedrijf Combiwasser	Kraamzeugen	8,40	319	2677,5
	Guste en dragende zeugen	5,60	1.058	5922,5
	Gespeende biggen	2,30	5.048	11.610
	Opfokzeugen	6,90	276	1.905
	Vleesvarkens	6,90	9.663	66.675
Totale geuremissie: 88.790				
Legkippen, niet batterij emissiearm + overig	Legkippen	0,34	261.147	88.790
Totale geuremissie: 88.790				
Vleeskuikens, emissiearm + overig	Vleeskuikens	0,24	369.958	88.790
Totale geuremissie: 88.790				

tabel 1. Omvang bedrijven met 88.790 OU_E/s aan geuruitstoot

3.2.1. Ontwikkelscenario's

Zoals hiervoor reeds vermeld, zijn de scenario's tot stand gekomen op basis van verschillende afwegingen. In de scenario's is ruimte voor dertien ontwikkellocaties voor de intensieve veehouderij. Het betreft hier de ontwikkeling van elf bestaande locaties en de projectie van twee nieuwe bouwblokken. Van de elf bestaande locaties zijn 7 reeds intensieve veehouderijen, waarvan drie gemengde bedrijven. In drie andere gevallen krijgt een bestaand rundveebedrijf er nog een intensieve veehouderijtak bij. In één geval betreft het de omschakeling van een akkerbouwbedrijf naar een intensieve veehouderij. Om het gebied niet te veel te belasten, maar toch ruimte te bieden voor de groei van de intensieve veehouderij is er voor gekozen maar twee nieuwvestigingen toe te staan. Andere bestaande agrarische bedrijven wordt de mogelijkheid gegeven om te groeien. In deze planMER wordt naast de nieuw vestiging van twee bedrijven ook uitgegaan van een groei van de bestaande bedrijven. In deze planMER is voor de bestaande bedrijven een groei van 30% gekozen. De verwachting is dat deze groei niet overal zal plaatsvinden. Hierdoor wordt met de groei van 30% bij bestaande bedrijven en de twee nieuwvestigingen een "worst-case" situatie geschetst. Voor het maximale scenario is uitgegaan van twee nieuwe bouwblokken in het zuiden van het plangebied en een doorontwikkeling van 11 agrarische bouwblokken.

Bij de doorrekening van de nieuwe bedrijven is in eerste instantie rekening gehouden met een standaard bedrijfsomvang van 750 zeugen gesloten (zie tabel 1) en de toepassing van stalsystemen die minimaal vereist kunnen worden op grond van het Besluit huisvesting en Best Beschikbare Techniek (BBT). Het Besluit huisvesting bepaalt dat stallen in 2010 moeten voldoen aan een per diersoort en stalsysteem vastgestelde maximale emissiewaarde.

3.2.2. Ontwikkelscenario 1

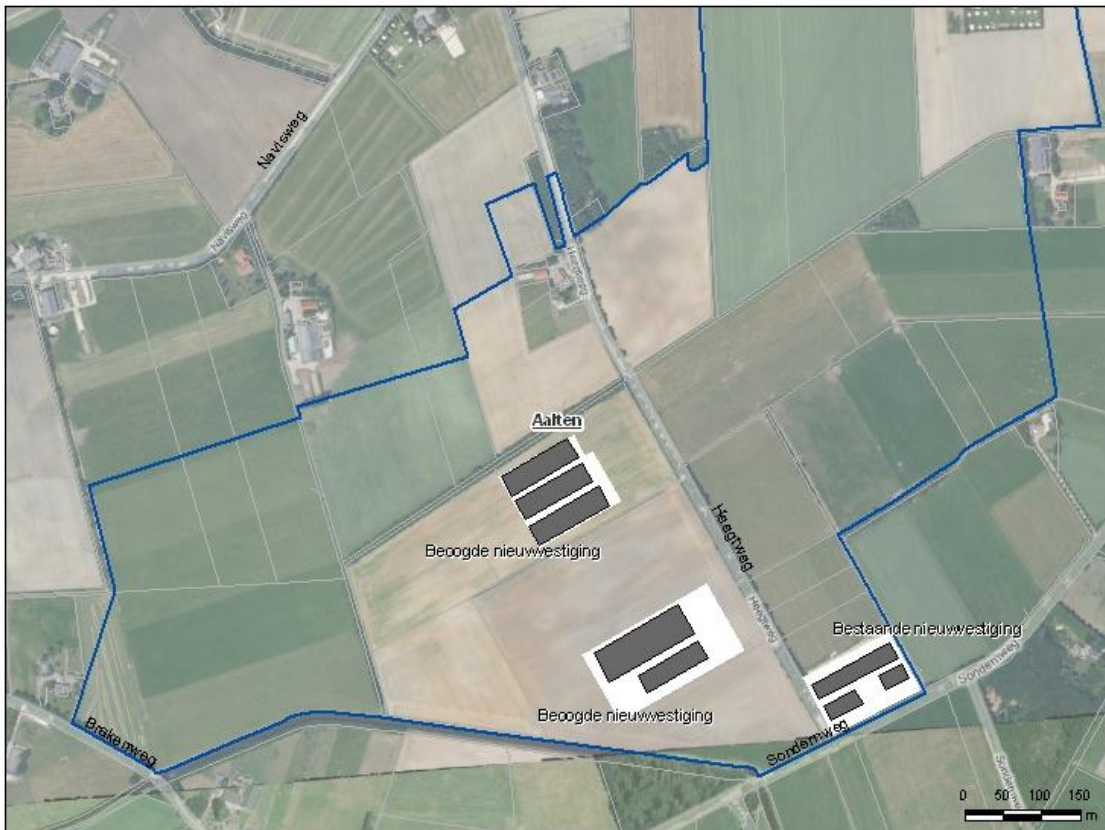
De nieuwe locaties zijn aan weerszijden van de Heegtweg gesitueerd. In figuur 4 wordt het zuidelijke deel van het LOG gevisualiseerd met daarbij de indicatieve ligging van de nieuw te vestigen bedrijven.

figuur 4. Situering indicatieve locaties ontwikkelscenario 1

3.2.3. Ontwikkelscenario 2

De nieuwe locaties zijn aan westzijde van de Heegtweg gesitueerd. Onderstaande figuur wordt het zuidelijke deel van het LOG gevisualiseerd met daarbij de indicatieve ligging van de nieuw te vestigen bedrijven.

figuur 5. Situering indicatieve locaties ontwikkelscenario 2

4. Beoordeling bestaande situatie en maximale toekomstige situatie

4.1. Geur

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) van kracht geworden. Deze wet vormt het toetsingskader voor de geurhinder van dierenverblijven op geurgevoelige objecten. De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf waar dieren worden gehouden waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld (zoals varkens en pluimvee) wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling bij de Wgv.

Gegeven de emissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks te gebruiken.

De berekende geurbelasting (de zogenaamde voorgrondbelasting) wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt). De wet kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Voor de hoogte van de wettelijke normen is aangesloten bij de huidige regelgeving (normneutraal) en ze zijn gerelateerd aan de kans op geurhinder die door de omgeving zal worden ervaren.

Voor diercategorieën waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld (zoals melkrundvee en paarden), gelden vaste afstanden.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen en afstanden afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende normen en afstanden gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling en afstanden. De afwijkende normen en afstanden moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad van Aalten heeft op 7 juli 2009 de verordening in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij vastgesteld. De verordening is opgenomen in bijlage 4. De onderbouwing van de verordening is vastgelegd in de "Gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij voor de gemeente Aalten" van de SRE Milieudienst.

In de gebiedsvisie is uitgegaan van onderstaande maximale streefwaarden voor de maximale achtergrond geurbelasting op geurgevoelige objecten in de volgende gebieden:

- Woonkernen	10 ou _E /m ³ ;
- Extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebied	20 ou _E /m ³ ;
- Bedrijfsterreinen	10-20 ou _E /m ³

Deze maximale streefwaarden zijn gebaseerd op de relatie tussen geur en leefklimaat zoals dit is berekend in het onderzoek van PRA Odournet bv in 2001. De streefwaarden zijn niet wettelijk vastgelegd. De gemeente kan in principe zelf bepalen wat nog een acceptabel leefklimaat is voor de te onderscheiden gebieden. De gemeente heeft geoordeeld dat afhankelijk van het type gebied meer of minder geurhinder als acceptabel kan worden beschouwd. Hierbij is ervoor gekozen om de woonkernen zwaarder te beschermen dan de woningen in het buitengebied. In gemeente Aalten is expliciet gekozen voor dezelfde bescherming van alle geurgevoelige objecten in het buitengebied. Dit betekent dat bewoners van het Landbouwontwikkelingsgebied niet hoeven te vrezen voor meer geurhinder dan bewoners in extensiverings- en verwevingsgebieden. Hiermee geeft gemeente Aalten aan dat ontwikkeling van de landbouw niet ten koste mag gaan van het woongenot van een groep burgers.

Op basis van bovenstaande streefwaarden voor de achtergrondbelasting zijn vervolgens normen en vaste afstanden voor de voorgrondbelasting vastgesteld in de verordening.

De verordening voor de gemeente Aalten stelt de volgende normen voor de maximale geurbelasting:

- een waarde van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de zoekgebieden voor woningbouw;
- een waarde van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de zoekgebieden voor bedrijfsterreinen voor zover het bebouwde kom betreft;

De verordening stelt de volgende andere afstanden:

- een vaste afstand van 56 meter binnen de bebouwde kom voor zover dit betrekking heeft op bedrijven met maximaal 50 stuks dieren waarvoor vaste afstanden gelden;
- een vaste afstand van 25 meter binnen het buitengebied voor zover dit betrekking heeft op bedrijven met maximaal 168 stuks dieren waarvoor vaste afstanden gelden;
- een vaste afstand van 25 meter tussen veehouderijen waar dieren worden gehouden waarvoor vaste afstanden gelden en een geurgevoelig object in het buitengebied dat deel uitmaakt van een andere veehouderij of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij.

Buiten de gebieden genoemd in de verordening, dus voor het overige grondgebied van de gemeente, gelden de wettelijke standaardnormen en vaste afstanden.

Dit wil zeggen dat de waarde voor de maximale geurbelasting op de bestaande woonkernen (bebouwde kom) $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt en voor het buitengebied $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Voorts geldt een vaste afstand van 100 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom bij bedrijven met meer dan 56 dieren met een vaste afstand. Ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied geldt een vaste afstand van 50 meter bij bedrijven met meer dan 168 dieren met een vaste afstand. Tussen veehouderijen waar dieren worden gehouden waarvoor geuremissiefactoren gelden en een geurgevoelig object in het buitengebied dat deel uitmaakt van een andere veehouderij of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij geldt een vaste afstand van 50 meter.

De uiteindelijke geurhinder die wordt ondervonden is afhankelijk van zowel voor- als achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder indien de voorgrondbelasting ten minste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting.

4.1.1. Huidige situatie

De huidige achtergrondbelasting van de gemeente is bepaald. In bijlage 5 is deze weergegeven. Bij de berekeningen is uitgegaan van de huidige vergunde rechten. Hieruit blijkt dat binnen het LOG en rondom het LOG de geurbelasting laag is.

Achtergrondbelasting

- Een zeer lage gemiddelde achtergrondbelasting van 0 tot $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ komt voor in de woonkernen Aalten, Dinxperlo en Bredevoort en wordt beoordeeld als een zeer goed leefklimaat. Als gevolg van de zeer lage achtergrondbelasting komen in deze woonkernen geen overschrijdingen van de streefwaarden van de achtergrondbelasting voor.
- Een lage achtergrondbelasting van 4 tot $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ komt voor in de woonkernen Haart, Barlo, Lintelo, IJzerlo en De Heurne goed tot redelijk goed leefklimaat wordt beoordeeld. Als gevolg van de redelijk lage achtergrondbelastingen is het aantal overschrijdingen van de streefwaarden voor de achtergrondbelasting beperkt.
- In het buitengebied is de gemiddelde achtergrondbelasting $4\text{-}5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een goed leefklimaat. In het buitengebied komen totaal slechts 21 overschrijdingen voor van de streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De meeste van deze objecten liggen in het verwevingsgebied (20 stuks) en 1 object ligt in het extensiveringsgebied. In de huidige situatie komt één overschrijding voor in het Landbouwontwikkelingsgebied.

4.1.2. Toekomstige situatie, scenario 1 en 2

Voor de toekomstige situatie zijn de bestaande bedrijven doorgerekend met een groei van 30% en zijn zowel de achtergrondbelasting als de voorgrondbelasting van de twee nieuw te vestigen bedrijven bepaald. Dit is uitgevoerd voor scenario 1 en scenario 2.

Achtergrondbelasting

Er zijn berekeningen uitgevoerd van de toekomstige achtergrondbelasting waarbij de ontwikkelbedrijven in het LOG een geuremissie hebben conform de het ontwikkelscenario's. De geuremissie volgens het ontwikkelscenario bedraagt 88.790 ou_E/s per nieuw te vestigen bedrijf. De geuremissie van de nieuw te vestigen bedrijven is gebaseerd op een omvang van een gesloten fokvarkensbedrijf met 750 zeugen (zie tabel 1: tabel 1. Omvang bedrijven met 88.790 OU_E/s aan geuruitstoot) waarbij een biologische luchtwasser wordt toegepast. Voor de overige bedrijven in gemeente Aalten is uitgegaan van de toekomstige groei zoals deze ook is toegepast in de gebiedsvisie¹. Dit laatste houdt in dat de bestaande bedrijven kunnen groeien met 30% van het verschil tussen de maximale groei en de huidige geurbelasting. Voor één bedrijf geldt dat deze niet meer groeit. Dit bedrijf krijgt zijn huidige geurbelasting. Het betreft het bedrijf aan de Gendringseweg 10-12. Dit bedrijf geeft al een overbelaste situatie. Gezien de ligging van woningen van derden in het noordelijk deel van het LOG kunnen bedrijven in het noordelijk deel minder groeien dan bedrijven in het zuidelijk deel, waar minder woningen van derden zijn gelegen. In tabel 2 is de geurbelasting van de bedrijven weergegeven, voor zowel de huidige situatie, de maximale groei en de 30% groei.

E_HUIDIG	E_WET	E_GROEI	Straatnaam	Huisnummer	toevoeging
20400	111133	47620	Sondernweg	16	b
4600	60323	21317	Gendringseweg	11	
17710	118374	47909	Gendringseweg	13	
2	49297	14791	Gendringseweg	2	
0	49513	14854	Gendringseweg	8	
16898	16898	16898	Gendringseweg	10-12	
0	62239	18672	Varsseveldsestraatweg	93	
0	32097	9629	Varsseveldsestraatweg	99	
8238	17158	10914	Varsseveldsestraatweg	120	a
1932	15066	5872	Beunkdijk	1	a
13752	21555	16093	Beunkdijk	2	

tabel 2. huidige geurbelasting, maximale groei en 30% groei in OU_E/s

In bijlage 6 is de toekomstige achtergrondbelasting weergegeven uitgaande van scenario 1 (nieuwvestiging ten westen en oosten van de Heegtweg). Op de kaart is per geurgevoelig object de toekomstige achtergrondbelasting weergegeven. In de gebiedsvisie is, zoals eerder vermeld, bepaald dat voor geurgevoelige objecten in het gehele buitengebied (extensiverings-, verwevings-, en landbouwontwikkelingsgebied) een maximale streefwaarde van 20 ou_E/m³ voor de achtergrondbelasting nog acceptabel is. Uit bijlage 6 blijkt dat in de directe omgeving van de twee nieuwvestigingen wordt voldaan aan deze maximale streefwaarde. De hoogste waarde aan achtergrondbelasting op een geurgevoelig object in de directe omgeving van de nieuwvestigingen bedraagt 16 ou_E/m³. Dit voldoet ruimschoots aan de gestelde streefwaarde. Dit betekent dat op basis van scenario 1 geen extra geurgehinderden ontstaan.

¹ In de gebiedsvisie is de toekomstige groei per bedrijf bepaald op basis van de normstelling en een groeiscenario per reconstructiegebied. In de gebiedsvisie is uitgegaan van een normstelling van 3 ou_E/m³ voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom, 14 ou_E/m³ voor geurgevoelige objecten in het buitengebied en 6 ou_E/m³ voor zoekgebieden voor woningbouw. Het gehanteerde groeiscenario betreft standstandstill in extensiveringsgebied, 15% groei in verwevingsgebieden en 30% groei in het landbouwontwikkelingsgebied.

In bijlage 7 is de toekomstige achtergrondbelasting weergegeven uitgaande van scenario 2 (twee nieuwvestigingen aan de westzijde van de Heegtweg). Uit bijlage 7 blijkt dat in de directe omgeving van de twee nieuwvestigingen niet overall wordt voldaan aan de maximale streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De hoogste waarde aan achtergrondbelasting op een geurgevoelig object in de directe omgeving van de nieuwvestigingen bedraagt $22 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit voldoet niet aan de gestelde streefwaarde. Op basis van scenario 2 komen er twee locaties met geurghinderden bij.

Voorgrondbelasting

In de directe omgeving van de nieuwvestigingen liggen voornamelijk woningen in het buitengebied. Verder ligt de kern Lintelo op enige afstand van het LOG. Op grond van de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten mag de voorgrondbelasting van de nieuwvestigingen op de woningen in het buitengebied niet meer bedragen $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De voorgrondbelasting op de kern Lintelo mag maximaal $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedragen.

In bijlage 8 is de voorgrondbelasting weergegeven van scenario 1. In de bijlage zijn per nieuwvestiging de geurcontouren weergegeven van 3, 6 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Uit bijlage 8 blijkt dat bij scenario 1 de voorgrondbelasting op geurgevoelige objecten in het buitengebied niet meer bedraagt dan $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Tevens blijkt dat de voorgrondbelasting op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom lager is dan $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Bij scenario 1 wordt voldaan aan de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten.

In bijlage 9 is de voorgrondbelasting weergegeven van scenario 2. Uit de bijlage blijkt dat bij dit scenario de voorgrondbelasting op twee geurgevoelige objecten in het buitengebied meer bedraagt dan $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De voorgrondbelasting op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom voldoet wel aan de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Bij scenario 2 wordt niet voldaan aan de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten.

Alleen bij locatie 1 is de individuele geurhinder hoger dan $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In tabel 3 en tabel 4 zijn de in- en uitvoergegevens van de berekening van de individuele geurbelasting van locatie 1 op het meest beperkende geurgevoelige object weergegeven.

Berekende ruwheid: 0,10 m, meteo station: Eindhoven

Volgnr.	BronID	X-coörd.	Y-coörd.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag
1	Loc 1 scenario 2	233 399	436 896	6,0	6,0	0,50	4,00	88 790

tabel 3. Brongegevens Locatie 1 scenario 2 ($88.790 \text{ ou}_E/\text{s}$):

Volgnummer	GGLID	X-coörd.	Y-coörd.	Geurnorm	Geurbelasting
2	Geurgevoelig object	233 410	437 166	14,0	18,7

tabel 4. Geur gevoelige locatie en geurbelasting Locatie 1 scenario 2 ($88.790 \text{ ou}_E/\text{s}$):

Hieruit blijkt dat de geurbelasting op het meest dichtbijgelegen object $18,7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt.

Op basis hiervan is berekend dat bij een geuremissie van $66.450 \text{ ou}_E/\text{s}$ wordt voldaan aan de norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In tabel 5 en tabel 6 zijn de in- en uitvoergegevens van deze nieuwe berekening weergegeven.

Berekende ruwheid: 0,10 m, meteo station: Eindhoven

Volgnr.	BronID	X-coörd.	Y-coörd.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag
1	Loc 1 scenario 2	233 399	436 896	6,0	6,0	0,50	4,00	66 450

tabel 5. Brongegevens Locatie 1 scenario 2 (66.450 ou_E/s):

Volgnummer	GGLID	X-coörd.	Y-coörd.	Geurnorm	Geurbelasting
2	Geurgevoelig object	233 410	437 166	14,0	14,0

tabel 6. Geur gevoelige locatie en geurbelasting Locatie 1 scenario 2 (66.450 ou_E/s):

Aangezien het verschil tussen de voorgrondbelasting bij een emissie van 88.790 ou_E/s en 66.450 ou_E/s bijna 5 ou_E/m³ bedraagt, kan worden aangenomen dat ook de achtergrondbelasting door deze geurreductie zodanig wordt verlaagd, dat wordt voldaan aan de streefwaarde van maximaal 20 ou_E/m³. Op basis van 750 zeugen gesloten (88.790 ou_E/s) bedraagt de achtergrondbelasting immers maximaal 22 ou_E/m³. De exacte achtergrondbelasting is in het kader van deze planMER niet meer opnieuw doorgerekend, omdat deze altijd minder is dan weergegeven.

Uitgaande van 66.450 ou_E/s is een bedrijfsomvang mogelijk met ca. 560 zeugen gesloten (inkrimping met ¼ van de oorspronkelijke veestapel van 750 zeugen gesloten) (zie tabel 7) en een biologische luchtwasser of bijvoorbeeld 14.766 vleesvarkens met een gecombineerde luchtwasser (75% reductie).

Diersoort+stal-systeem	Diersoort	Geuremissie-factor (ou _E /s)	Aantal dieren	Geuremissie (ou _E /s)
Fokvarkens gesloten bedrijf Amvb huisvesting	Kraamzeugen	27,90	72	2008,8
	Guste en dragende zeugen	18,70	237	4431,9
	Gespeende biggen	5,40	1605	8667
	Opfokzeugen	17,90	79	1414,1
	Vleesvarkens	17,90	2789	49923,1
Totale geuremissie: 66450				
Fokvarkens gesloten bedrijf Biologische luchtwasser	Kraamzeugen	15,30	131	2004,3
	Guste en dragende zeugen	10,30	429	4418,7
	Gespeende biggen	4,30	2016	8668,8
	Opfokzeugen	12,70	112	1422,4
	Vleesvarkens	12,70	3920	49784
Totale geuremissie: 66450				
Fokvarkens gesloten bedrijf Combiwasser	Kraamzeugen	8,40	238	1999,2
	Guste en dragende zeugen	5,60	790	4424
	Gespeende biggen	2,30	3769	8668,7
	Opfokzeugen	6,90	206	1421,4
	Vleesvarkens	6,90	7215	49783,5
Totale geuremissie: 66450				
Legkippen, niet batterij emissiearm + overig	Legkippen	0,34	195441	66450
Totale geuremissie: 66450				

Diersoort+stal-systeem	Diersoort	Geuremissie-factor (ou _E /s)	Aantal dieren	Geuremissie (ou _E /s)
Vleeskuikens, emissiearm + overig	Vleeskuikens	0,24	276875	66450
Totale geuremissie: 66450				

tabel 7. Omvang bedrijven met 66.450 OU_E/s aan geuruitstoot

4.1.3. Conclusie

Uit het voorgaande wordt geconcludeerd dat bij scenario 1 wordt voldaan aan zowel de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting als aan de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten. Bij deze variant is derhalve een acceptabel woon- en leefklimaat gewaarborgd.

Bij scenario 2 bij een omvang van 88790 OU_E/s wordt niet voldaan aan de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting en tevens niet aan de wettelijke norm voor geurgevoelige objecten in het buitengebied. Scenario 2 kan alleen worden ontwikkeld als de geuremissie maximaal 66450 OU_E/s bedraagt.

Deze geuremissies zijn gebaseerd op een omvang van een gesloten fokvarkensbedrijf met 750 zeugen, respectievelijk 560 zeugen waarbij een biologische luchtwasser wordt toegepast. Een biologische luchtwasser heeft een reductie van 45% op geur. Inmiddels zijn er andere verdergaande technieken mogelijk die de geur verder reduceren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een gecombineerde luchtwasser (reductie 80-85%). Wanneer andere technieken worden toegepast, zoals een gecombineerde luchtwasser kan ook bij scenario 2 worden voldaan aan de wet- en regelgeving omtrent geur, bij een omvang van 750 zeugen gesloten.

Ook kan de omvang van het bedrijf beperkt worden, zoals aangeven in het rekenvoorbeeld onder paragraaf 4.1.2 danwel andere maatregelen worden toegepast zoals bijvoorbeeld emissiepunt verplaatsing, emissiepuntverhoging of uitreedsnelheid verhoging waardoor ook aan de wet- en regelgeving met betrekking tot geur wordt voldaan. Vele varianten aan geurreducerende maatregelen, staltechnische maatregelen en combinaties hiervan zijn mogelijk.

Reële opties zijn:

- Scenario 1: het ontwikkelen van twee bedrijven met 750 zeugen gesloten (88.790 ou_E/s) en een biologische luchtwasser waarbij de nieuwvestigingen ten westen en oosten van de Heegtweg worden gesitueerd;
- Scenario 2: het ontwikkelen van 1 bedrijf met ca. 560 zeugen gesloten (max. 66.450 ou_E/s) en biologische luchtwasser op locatie 1 en 1 bedrijf met 750 zeugen gesloten (88.790 ou_E/s) en een biologische luchtwasser op locatie 2 waarbij de nieuwvestigingen ten westen van de Heegtweg worden gesitueerd;
- Bestaande locaties kunnen worden ontwikkeld tot de geuremissie zoals genoemd in tabel 2.

4.2. Ammoniak/ depositie

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels voor de ammoniakemissie van dierverblijven. Hoofddoel van de wet is de bescherming van zogeheten kwetsbare gebieden tegen de effecten van ammoniakdepositie. Ammoniak komt vrij uit mest, verplaatst zich door de lucht en slaat weer neer. Afhankelijk van de achtergronddepositie kan dit leiden tot (verdere) overbelasting van voor zuur en stikstof gevoelige natuurgebieden, waarvoor kritische depositiewaarden gelden. Wanneer de achtergronddepositie in de referentiesituatie op (zeer) kwetsbare gebieden hoger is dan de kritische depositie waarden is er sprake van een overbelaste situatie. De Wav geeft regels ten aanzien van veehouderijen gelegen in een dergelijk kwetsbaar gebied of in een zone van 250 meter daaromheen.

Op 1 mei 2007 is de wijziging van de Wav in werking getreden. De wijziging heeft tot gevolg dat de regels van de Wav alleen nog gelden voor de zeer kwetsbare gebieden, dus niet langer voor de kwetsbare gebieden. De Wav bepaalt dat Provinciale Staten deze zeer kwetsbare gebieden aanwijzen. De aanwijzing vindt plaats op basis van de criteria die in de Wav zijn opgenomen². Op 1 juli 2009 hebben Provinciale Staten het besluit tot aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden vastgesteld. Op 23 november 2009 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het besluit goedgekeurd. Het besluit van Provinciale Staten is op 8 december 2009 gepubliceerd in het Provinciaal Blad en treedt een dag later in werking. Hierin zijn o.a. Korenburgerveen, Bekendelle, 't Goor, Loohuisbos, Kloosterbos, 't Zwanenbroek en Wooldse Veen aangewezen als zeer kwetsbaar. Ook gebieden in Duitsland zijn kwetsbaar en dienen te worden beschermd op de effecten van ammoniakuitstoot bij agrarische bedrijven. De meest nabij gelegen gebieden in Duitsland zijn, Burlo-Vardingholter Venn und Entenschlatt, Klevsche Landwehr, Anholt. Insel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach en Hetten-Miller Bruch, mit Erweiterung. Een kaart met daarop de kwetsbare gebieden is in figuur 5 weergegeven. Een deel van de zeer kwetsbare gebieden zijn ook aangewezen als Natura-2000 gebieden.

Effecten op de Natura 2000-gebieden en EHS

Overmatige depositie van stikstof (N) leidt tot verstoring van de voedingsstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat uiteindelijk leidt tot het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. De hoeveelheid depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden is afhankelijk van het soort ecosysteem. Het meest kwetsbaar zijn hoogvenen (kritische belasting: 400 tot 700 mol N ha⁻¹ jr⁻¹). De stikstofdepositie in Nederland bestaat uit ammoniak (NH_x) en stikstofoxiden (NO_x). De belangrijkste bronnen van de stikstofdepositie zijn landbouw, verkeer en de industrie. Het verkeer is de belangrijkste bron van stikstofoxiden. De industrie en de energiesector zijn andere belangrijke bronnen. De landbouw draagt voor ca. 90% bij aan de ammoniak depositie in Nederland.

De landelijke gemiddelde depositie lag tot halverwege de jaren 1990 vrij constant rond de 3000 mol N ha⁻¹ jr⁻¹. Vanaf 1994 daalde de stikstofdepositie geleidelijk naar 2100 mol N ha⁻¹ jr⁻¹ in 2004. In 2005 en 2006 is de depositie weer licht toegenomen. In de Peel, de Gelderse Vallei en delen van de Achterhoek en Twente is de stikstofdepositie aanzienlijk hoger dan de rest van Nederland. In deze gebieden is er een hoge bijdrage van ammoniak aan de stikstofdepositie door de hoge intensiteit van veehouderij in deze gebieden.

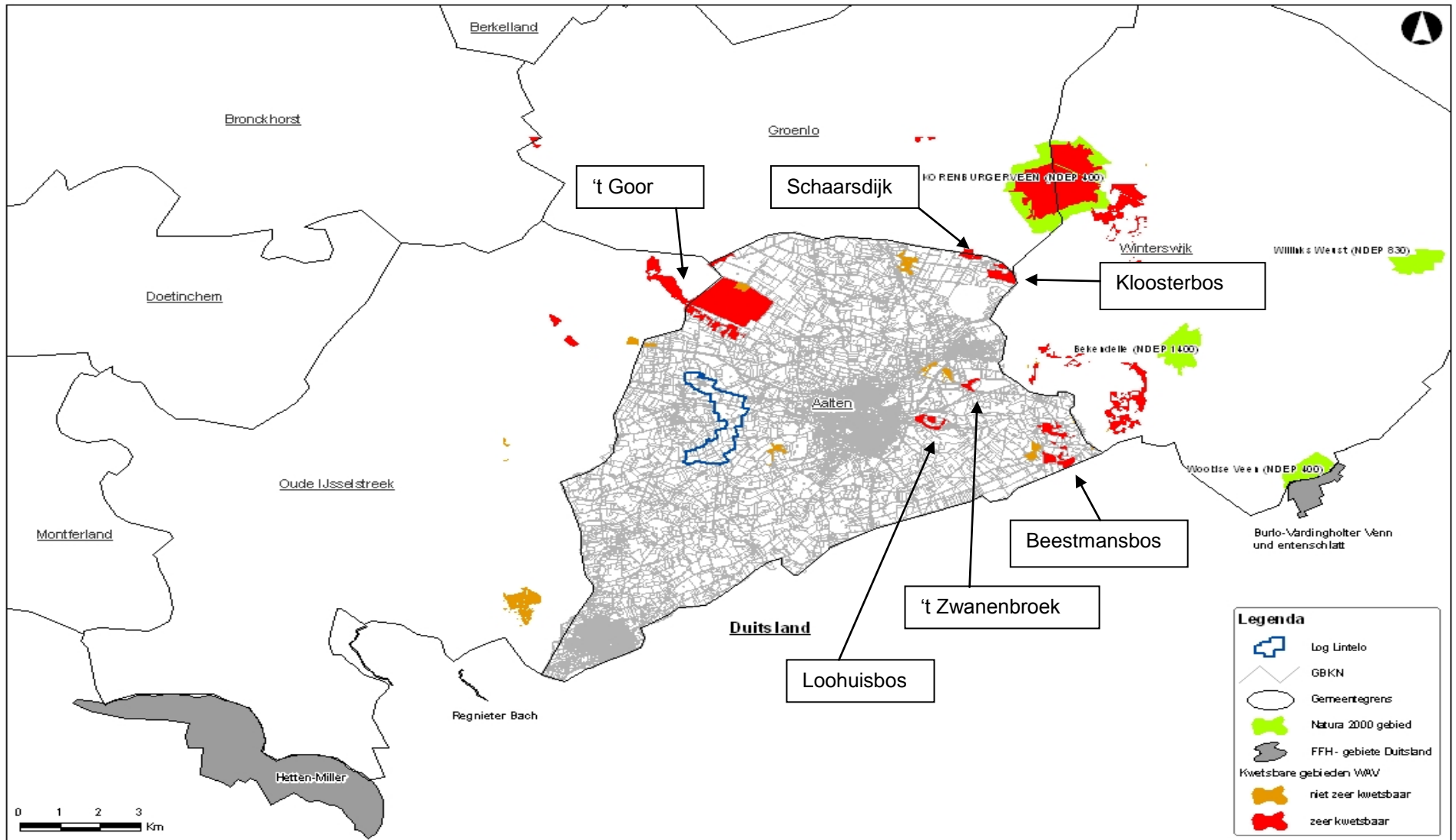
Hoewel er binnen het LOG of aangrenzend er geen beschermende natuurgebieden zijn gelegen kan de ontwikkeling van het LOG wel invloed hebben op de stikstofdepositie van rondom gelegen Natura-2000 gebieden en de (zeer) kwetsbare gebieden. Dit kan een indirect effect hebben op de ecosystemen buiten het LOG. De ammoniakemissie neemt naar verwachting in het totaal af omdat alle bedrijven naar verwachting in de planperiode aan de Besluit huisvesting moeten voldoen (zie ook de vorige paragraaf). Echter zal de depositie niet zover dalen tot aan de kritische depositiewaarde.

4.2.1. Beoordeling

De agrarische sector stoot veel ammoniak uit; deze stof spoelt bij regen uit als stikstof. Deze stikstof kan nadelige gevolgen hebben voor natuurgebieden. Omdat op voorhand al duidelijk is dat de stikstofdepositie bij de dichtst bijgelegen (zeer) kwetsbare gebieden ver boven de kritische depositiewaarden liggen is er in deze planMER gekozen voor een kwalitatieve benadering. Een toename van stikstofdepositie is bij een overbelaste situatie niet toegestaan. Daarom zijn er alleen berekeningen uitgevoerd van de depositie van de bedrijven binnen het LOG, zowel voor de huidige situatie als de maximale toekomstige situatie. De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma Aagrostacks. De invoergegevens zijn weergegeven in bijlage 24. Verder wordt er in

² De voor verzuring gevoelige Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en de beschermde natuurmonumenten moeten in ieder geval worden aangemerkt als zeer kwetsbaar gebied. Daarnaast kunnen andere gebieden op grond van in de Wav neergelegde criteria als zeer kwetsbaar worden aangewezen.

deze planMER een onderscheidt gemaakt tussen de Natura-2000 gebieden en de andere (zeer) kwetsbare gebieden inclusief de EHS.

figuur 6. Kwetsbare gebieden in de omgeving van het LOG

4.2.2. Natura 2000

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet is gericht op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrictlijngebieden)
- Beschermd Natuurmonumenten en
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dit.

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatsvonden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen.

Bij genoemde gebieden wordt de kritische depositiewaarde al overschreden. In deze overbelaste situatie zijn significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten, waardoor een passende beoordeling is uitgevoerd (zie 4.2.5.). Op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn significante gevolgen niet toegestaan.

4.2.3. Huidige situatie

In de nabijheid van het LOG zijn enkele Nederlandse en Duitse natura-2000 en beschermde natuurmonumenten gebieden gelegen.

Het betreft de volgende gebieden:

1. Korenburgerveen (tussen Lichtenvoorde en Wintersijk, circa 8,7 km van het LOG);
2. Bekendelle (ten zuidwesten van Winterswijk, circa 10 km van het LOG);
3. Wooldse Veen (ten zuiden van Winterswijk, circa 13 km van het LOG);
4. Burlo-Vardingholter Venn und Entenschlatt (Duitsland, circa 13 km van het LOG);
5. Klevsche Landwehr, Anholt. Insel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach (Duitsland, circa 8,3 km van het LOG);
6. Hetten-Miller Bruch, mit Erweiterung (Duitsland, circa 15 km van het LOG).

De ligging van deze gebieden is in figuur 6 weergegeven. De beschrijving van deze gebieden is in bijlage 12 uitgewerkt. Andere Natura-2000 gebieden liggen op een afstand groter dan 15 km van het LOG. Gezien de grote afstanden van het LOG in relatie tot de relatief geringe depositieveranderingen worden deze gebieden in de berekeningen niet meegenomen.

In de huidige situatie worden de kritische depositiewaarden voor de dichtst bijgelegen Natura-2000 gebieden al fors overschreden. De huidige depositie op de Nederlandse Natura-2000 gebieden staan in tabel 8 en is samen met de kritische depositie weergegeven. Van de Duitse Natura-2000 gebieden is de werkelijke depositie niet bekend.

Natura-2000 gebied	Kritische depositiewaarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)	Werkelijke depositiewaarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)
Koreburgerveen	400	2710
Bekendelle	1400	2623
Wooldse Veen	400	2610
Burlo-Vardingholter	400	onbekend
Hetten-Miller bruch	1400	onbekend

tabel 8. Depositie Natura-2000 gebieden (bron: Ammoniakemissie en – depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland, Alterra, Wageningen, 2009)

Om inzicht te krijgen in de depositie van de huidige bedrijven (conform de vergunningsrechten) in het LOG, is alleen de depositie van de bedrijven in het LOG berekend op de genoemde Natura-2000 gebieden. Uit de berekeningen volgt dat de depositie van deze bedrijven zeer gering is. De bijdrage van het LOG bedraagt maximaal 4 mol N ha⁻¹ jr⁻¹. Dit is maximaal 1% van de kritische depositiewaarde. In bijlage 10 zijn de resultaten van de berekeningen weergegeven.

4.2.4. Toekomstige situatie, scenario 1&2

Om inzicht te verkrijgen wat het LOG bij volledige ontwikkeling bijdraagt aan de depositie op de nabij gelegen natura-2000 gebieden zijn er berekeningen uitgevoerd voor zowel scenario 1 als scenario 2. Hieruit volgt dat de depositie met maximaal 7 mol N ha⁻¹ jr⁻¹ toeneemt voor zowel scenario 1 als 2. De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in bijlage 11. De toename is maximaal 2% van de kritische depositiewaarde. In tabel 9 zijn de toekomstige depositiewaarden en de huidige depositiewaarden opgenomen.

Natura-2000 gebied	Huidige depositiewaarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)	Toekomstige depositiewaarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)
Koreburgerveen	2710	2717
Bekendelle	2623	2628
Wooldse Veen	2610	2613

tabel 9. Toekomstige depositiewaarden bij een volledig ontwikkeld LOG, zonder ontwikkelingen in de omgeving (bron: Ammoniakemissie en – depositie in en rondom de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten in de provincie Gelderland, Alterra, Wageningen, 2009)

De toename van de depositie op de Duitse Natura-2000 gebieden is te vinden in bijlage 11.

Bij bovengenoemde berekeningen moet worden opgemerkt dat alleen het LOG zich volledig zal ontwikkelen, de andere agrarische bedrijven blijven dezelfde uitstoot houden. Dit is geen realistisch scenario. Door het invoeren van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (hierna Besluit huisvesting) zullen agrarische bedrijven moeten voldoen aan een maximale uitstoot van ammoniak per dier. Dit betekent dat de bedrijven een emissiearm huisvesting systeem moeten invoeren. Echter zullen bedrijven door het moeten aanpassen van het stalsysteem mogelijk overstappen op een andere diercategorie, bijvoorbeeld rundvee of zullen uitbreiden tot hun ammoniakplafond. De verwachting is wel dat de depositie door dit besluit zal dalen, omdat ook enkele bedrijven zullen stoppen. Echter de daling zal naar verwachting gering zijn, waardoor nog steeds de kritische depositiewaarde op de diverse gebieden wordt overschreden.

4.2.5. Passende beoordeling

De geplande activiteiten vinden binnen het LOG plaats en buiten beschermde en waardevolle natuurgebieden. Toch kunnen deze activiteiten invloed hebben op de buiten het LOG gelegen natuurgebieden. Het gaat dan om effecten die over enige afstand merkbaar kunnen zijn, zoals luchtverontreiniging of geluidbelasting. Men spreekt dan over de “externe werking” van activiteiten: activiteiten buiten het beschermde gebied kunnen de waarden binnen het beschermde gebied aantasten. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend

zijn de effecten op de natuurwaarden in de beschermde gebieden, ongeacht de afstand tot het gebied. In het geval van het LOG zijn de volgende activiteiten met externe werking mogelijk relevant:

- Ammoniakemissie vanuit het LOG waardoor de ammoniakdepositie binnen beschermde gebieden verandert.
- Eventuele toename van agrarische grondwaterwinningen binnen het LOG waardoor verdroging binnen de beschermde gebieden kan optreden.

Het tweede effect kan op voorhand als niet significant worden beschouwd. Gezien de geringe grootte van de agrarische grondwaterwinningen, de mate waarin ze verspreid (blijven) liggen over het gehele buitengebied en de afstand van het LOG tot de beschermde gebieden, zullen geringe wijzigingen hierin niet merkbaar zijn binnen de beschermde gebieden. De effectbeschrijving op de beschermde en waardevolle natuurgebieden zal zich daarom beperken tot de effecten van veranderingen in ammoniakdepositie.

In de omgeving van het plangebied komen gebieden voor met twee verschillende beschermingsregimes: de Natura 2000-gebieden en de EHS-gebieden. De effecten op Natura-2000 gebieden komen in deze paragraaf aan bod. De effecten op de EHS-gebieden zijn in paragraaf 4.2.beschreven.

Bij de effectbeschrijving op de Natura 2000-gebieden wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarden van de habitattypen binnen deze gebieden (zie bijlage 12 voor de uitleg van de habitattypen). Deze waarde is gedefinieerd als "de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie" (Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, 2009). In de huidige situatie is echter de achtergronddepositie, dat wil zeggen de depositie ten gevolge van de huidige luchtkwaliteit, ter plekke van de Natura-2000 gebieden al hoger dan de kritische depositiewaarden. Elke toename geeft een significant effect.

Naast bovengenoemde Natura 2000-gebieden liggen op ruimere afstand van het LOG andere Natura 2000-gebieden in de regio. Gezien de grote afstand van het LOG in relatie tot de relatief geringe depositieveranderingen worden deze gebieden in de effectbeschrijving niet meegenomen. Daarnaast ligt ook het Vogelschutzgebiet Unterer Niederrhein in de omgeving. Aangezien vogels geen directe effecten ondervinden van kleine verschuivingen in de stikstofdepositie en dit gebied ook deels is aangewezen als habitatrictlijngebied worden de beschermde vogelsoorten in dit gebied bij de effectbeschrijving buiten beschouwing gelaten.

4.2.6. (zeer) Kwetsbare gebieden en de EHS

Rondom en in een klein deel (oostzijde) van het LOG zijn diverse gebieden begrensd als Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Een deel van de EHS bevat verzuringsgevoelige natuurwaarden en is daarom aangewezen als zeer kwetsbare natuur. Deze natuur wordt beschermd tegen de uitstoot van ammoniak door middel van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Op grond van deze wet wijzen Provinciale Staten gebieden aan die als zeer kwetsbaar worden aangemerkt, de zogenaamde Wav-gebieden.

Voor de ligging van deze gebieden zie figuur 5. In deze gebieden en een zone van 250 meter hieromheen zijn uitbreidingen beperkt en is het nieuw vestigen van veehouderijen uitgesloten. Het dichtsbijgelegen kwetsbare gebied ('t Goor) ligt op circa één kilometer afstand van het LOG.

Op de kaart in bijlage 11 zijn de resultaten van de depositieberekeningen als gevolg van het LOG te zien. Hierbij wordt steeds vergeleken met de referentiesituatie (huidige situatie, bijlage 10).

In de huidige situatie worden de kritische depositiewaarden voor de dichtst bijgelegen (zeer) kwetsbare gebieden al fors overschreden. De huidige depositie op de Nederlandse (zeer) kwetsbare gebieden staan in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en is samen met de kritische depositie weergegeven.

Natuurgebied	Kritische depositiewaarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)	Werkelijke depositie-waarden (mol N ha ⁻¹ jr ⁻¹)
't Goor	990	2000-2500
Loohuisbos	1006	2000-2500
Kloosterbos	1457	2000-2500
't Zwane Broek	1607	2000-2500
Schaarsdijk	1447	2000-2500
Beestmansbos	1335	1500-2000

tabel 10. Depositie zeer kwetsbare gebieden (bron: provincie Gelderland)

Gezien de toegestane ontwikkelingen van de intensieve veehouderijen binnen het LOG zal voor de nieuw te vestigen (en mogelijk uit te breiden) bedrijven de IPPC-richtlijn van toepassing zijn. Het doel van deze richtlijn is om door middel van maatregelen emissies in o.a. de lucht te voorkomen of te beperken om een zo hoog mogelijk bescherming van het milieu te verkrijgen. Toepassing van de IPPC-richtlijn houdt in dat de Best Beschikbare technieken (BBT) wordt toegepast, een omgevingstoets wordt uitgevoerd en belangrijke verontreinigingen worden voorkomen. Op 27 juni 2007 heeft de minister van VROM de "Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij" vastgesteld. Deze beleidslijn geeft aan wanneer gemeenten vanwege lokale milieusituaties strengere emissie-eisen moet opnemen.

Ten aanzien van IPPC wordt geconstateerd dat deze geen ruimtelijke component bevatten. De IPPC-richtlijn hoeft niet te worden gehanteerd bij ruimtelijke plannen, maar heeft wel gevolgen voor de te vestigen/uit te breiden bedrijven. Daarbij worden voorwaarden gesteld aan de in te zetten (stal)technieken om de emissie te reduceren. Aangezien in de nabijheid van het LOG zeer kwetsbare natuur ligt, zoals het natuurgebied het Goor, waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden, worden er zeker extra eisen aan emissiereducerende staltechnieken gesteld bij de vergunningverlening (bovenop de eisen van AmvB-Huisvesting) ingeval van uitbreiding of nieuwvestiging.

De verhoging van de depositie op de (zeer) kwetsbare gebieden bedraagt tussen de 5 en 20 mol ha jr⁻¹.

4.2.7. Conclusie

Voor de toekomstige situatie zal de depositie als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen toenemen. Dit is niet toegestaan. Zonder maatregelen kunnen de ontwikkelingen geen doorgang vinden.

Bij bedrijven die doorontwikkelen kan theoretisch de huidige uitstoot van ammoniak worden behouden. Deze bedrijven kunnen bij uitbreiding betere technieken, bv (gecombineerde)luchtwassers (reductie van 95%) toepassen, waardoor de emissie van het bedrijf gelijk blijft of minder wordt. Hierdoor zouden deze bedrijven kunnen ontwikkelen, onder de voorwaarde dat zij geen extra uitstoot van ammoniak mogen veroorzaken. Voor de nieuwvestigingslocaties is dit lastiger. Zij hebben geen "ammoniakrechten" waardoor alle uitstoot extra is wat niet binnen het eigen bedrijf kan worden gecompenseerd. Wel kan de uitstoot tot een minimum worden beperkt door bv (gecombineerde)luchtwassers te gebruiken.

4.3. Flora en fauna

4.3.1. Wet- en regelgeving

Flora en Fauna

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Boswet

De Boswet heeft de instandhouding van het Nederlandse bosareaal en houtopstanden als doel en biedt bescherming aan bosgebieden buiten de bebouwde kom. Deze bebouwde kom valt niet altijd samen met de bebouwde kom ingevolge de wegenverkeerswetgeving.

4.3.2. Beoordeling flora en fauna

In bijlage 13 van deze planMER is het gehele flora- en faunaonderzoek terug te vinden. Hieronder worden in het kort de conclusies van dit onderzoek en daarmee de relatie tot het ontwikkelen van het LOG beschreven.

Beschermde soorten

De ingreep van het LOG bestaat uit de aanwijzing van bouwblokken/zones voor hervestiging van de intensieve veehouderij. De bouwblokken worden zoveel mogelijk landschappelijk ingepast, met behoud van aanwezige bermen, slootkanten en (erf)beplantingen).

Als op de bouwblokken/zones voor her- en nieuwvestiging bijzondere of beschermde plant- of diersoorten voorkomen, kan een negatief effect optreden. Het is niet waarschijnlijk dat dit aan de orde is, door het compacte agrarische gebruik en het feit dat bermen, slootkanten en (erf-)beplanting bij de inrichting van de bouwblokken zoveel mogelijk gespaard blijven. Bij de alternatieven wordt geen effect op bijzondere of beschermde soorten verwacht. Uiteraard zullen bij sloop- of bouwwerkzaamheden de bepalingen van de Flora en Faunawet in acht genomen worden. De eventuele negatieve effecten zullen hiermee geminimaliseerd worden.

Indien een negatief effect optreedt op bijzondere en/of beschermde soorten, zullen als verzachtende maatregel natuurtechnische maatregelen genomen worden. Hierbij valt te denken aan (ver-) of terugplaatsing van de zode, slootkanten en (erf-)beplanting. Ook zal bij sloop- of bouwwerkzaamheden rekening worden gehouden met kwetsbare periodes van beschermde soorten.

4.3.3. Conclusie

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op 8 kilometer (FFH-Gebiet in Duitsland) en op 9 kilometer, het Korenburgerveen. Door de grote afstand zijn de meeste versturende effecten uitgesloten behalve verzuring en vermesting. Dit is in hoofdstuk 4.2 al besproken.

Aan de oostzijde van het LOG Lintelo loopt een ecologische verbindingzone van de EHS die een klein gedeelte binnen de begrenzing van het LOG Lintelo valt. Als er ontwikkelingen plaats vinden binnen de EHS treedt het 'nee, tenzij'-regime van de Nota Ruimte op. Als er wezenlijke waarden en kenmerken verloren gaan moet er een alternatievenstudie worden uitgevoerd.

Het LOG Lintelo ligt buiten de bebouwde kom van de gemeente Aalten. Hierdoor is de Boswet van toepassing. Er worden zijn geen strijdigheden met de Boswet .

In de kmhokken 233-438 en 234-238 (nabij de Varsseveldsestraatweg en het spoor) is een rode lijst soort aangetroffen bij de vaatplanten. Het is niet bekend of deze rode lijst soort ook daadwerkelijk in het LOG Lintelo is aangetroffen. Voor de soorten die zijn opgenomen in categorie 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling van de artikelen 8 t/m 12 bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffingsaanvraag te worden ingediend. Voor de rode lijstsoort die is aangetroffen moet, als de groeiplaats in het geding komt, een ontheffing worden aangevraagd..

Het gebied is zeer waarschijnlijk geschikt voor de algemeen voorkomende soorten zoals konijnen, reeën, muizen, mollen en ratten. Het gebied is door zijn lijnvormige elementen in het landschap waarschijnlijk een aantrekkelijk foerageer- en migreergebied voor vleermuizen. De algemeen voorkomende soorten zoogdieren zijn opgenomen in de flora- en faunalist 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de artikelen 8 t/m 12 bij ruimtelijke ontwikkelingen. De verschillende soorten vleermuizen zijn opgenomen in de lijsten 2 en 3 van de flora- en faunawet en de in de Habitatrichtlijn.

Tijdens het veldbezoek zijn wat algemenere soorten zoals houtduif, vink, merel, heggemus en de rode lijstsoort de huiswaluw aangetroffen. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de vogelrichtlijn en de flora- en faunawet. Broedende vogels zijn opgenomen in categorie 3 (zware bescherming). De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich alleen tot de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen e.d.) inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn en slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Een richtlijn voor de duur van het broedseizoen is van 15 maart tot en met 15 juli. Het belangrijkste is dat er geen broedgeval aanwezig is ongeacht de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Het LOG Lintelo is een aantrekkelijk leefgebied voor diverse algemene soorten zoals de groene en bruine kikker, Gewone pad en de watersalamander. Al deze soorten zijn opgenomen in de categorie 1 van de flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de artikelen 8 t/m 12 bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een ontheffingsaanvraag in het kader van de flora- en faunawet is niet noodzakelijk. Op basis van het bronnenonderzoek en het veldbezoek wordt nader onderzoek op de ontwikkellocaties in dit stadium niet noodzakelijk gevonden.

4.4. Water

In dit hoofdstuk komen de aspecten uit de watertoets aan de orde. Allereerst het beleidskader op Europees niveau tot aan het gemeentelijke rioleringsplan. Daarna volgt een conclusie met de watertoets. De gehele "waterparagraaf" is opgenomen in bijlage 14. De waterparagraaf van deze planMER is in concept in augustus 2009 voorgelegd aan het Waterschap Rijn en IJssel ter advisering. Uitgangspunt van de advisering zijn de richtlijnen voor de watertoets. De opmerkingen die op 18 augustus 2009 door het Waterschap zijn gemaakt, zijn in de tekst verwerkt (zie bijlage 14).

4.4.1. Wet- en regelgeving

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water (KRW) omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. De streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld die in 2010 definitief is goedgekeurd en vastgesteld door “Den Haag” en “Brussel”. In deze (deel)stroomgebiedsbeheerplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. De ecologische ambities worden vooral op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald. Het gebied waarin het LOG Lintelo is gelegen ligt in het internationale stroomgebied van de Rijndelta en specifiek in het deelstroomgebied Rijn-Oost.

Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is in diverse nota's vastgelegd. Het meest directe beleidsplan is de *Vierde Nota Waterhuishouding* en het *Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW, juli 2003, geactualiseerd 2008)*. Het bestuursakkoord heeft tot doel “om in de periode tot 2015 het hoofdwatersysteem in Nederland te verbeteren en op orde te houden”. Het gaat daarbij om het aanpakken van de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes. Belangrijk onderdeel is om de drietrapsstrategie ‘vasthouden, bergen, afvoeren’ in alle overheidsplannen als verplicht afwegingsprincipe te hanteren. Verder is water in *de Nota Ruimte* een belangrijk, structurerend principe voor bestemming, inrichting en gebruik van de ruimte. Om problemen met water te voorkomen moet, anticiperend op veranderingen in het klimaat, de ruimte zo worden ingericht dat water beter kan worden vastgehouden of geborgen.

Provinciaal en regionaal beleid

Op provinciaal niveau is het waterbeheer vastgelegd in het Streekplan Gelderland 2005 en het Provinciaal Waterhuishoudingsplan 2005-2009.

In het Streekplan is de begrenzing en de ruimtelijke bescherming van de ecologische hoofdstructuur geregeld. Met de inwerking treding van de nWRO (1 juli 2008) heeft het Streekplan de status van structuurvisie gekregen.

Het Waterhuishoudingsplan 3 (WHP3) is gericht op vijf pijlers:

- Veiligheid tegen hoogwater,
- Droge voeten en water voor droge tijden,
- Natte natuur,
- Schoon water in gebieden,
- Schoon water uit de kraan.

In juni 2009 is het voorontwerp van het Provinciaal Waterplan 2010-2015 verschenen als opvolger van het Waterhuishoudingsplan. Beide voorontwerpen volgen vorenstaande pijlers. Het beleid uit het WHP3 wordt grotendeels voortgezet.

Beleid waterschap Rijn en IJssel

Aangezien het waterbeheer in de gemeente Aalten is opgedragen aan het Waterschap Rijn en IJssel dient rekening te worden gehouden met het vigerende beleid van het waterschap. Relevant beleid voor de gemeente is het Waterbeheersplan Waterschap Rijn en IJssel 2007-2010 en de Keurverordening van het Waterschap.

Dit betekent dat, mede gelet op de handreiking watertoetsproces 3 (2009), het Waterschap Rijn en IJssel de volgende uitgangspunten hanteert:

- er moet grondwaterneutraal gebouwd worden;
- er mag geen negatieve verstoring van de grondwaterstanden en -stromingen worden veroorzaakt om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen;
- het regenwater moet binnen het plangebied hergebruikt worden en als dit niet mogelijk is moet het water indien mogelijk worden afgekoppeld van de riolering, bij voorkeur door infiltratie en anders door buffering of berging;
- het verhard oppervlak wordt zoveel mogelijk beperkt;
- er worden maatregelen getroffen ter voorkoming van grondwatervervuiling;
- het gebruik van uitlogbare materialen die in direct contact kunnen komen met hemelwater is niet toegestaan.

Het Waterschap hanteert een standaard watertoetstabel (versie oktober 2008) waarin de relevante aspecten voor de waterhuishouding worden weergegeven.

Beleid gemeente Aalten

Het watergerichte beleid van de gemeente Aalten is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan 2009. Het gemeentelijke rioleringsplan van de gemeente Aalten richt zich op een verbetering van de kwaliteit van het rioleringsstelsel, op de vermindering van de vuiluitwerp naar het oppervlaktewater, de bodem en het grondwater, op het voorkomen van overlast en op het vasthouden van schoon hemelwater in het gebied.

In het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) staan de kaders voor het gemeentelijke afvalwater vermeld. Aandacht is besteed aan het aspect grondwateroverlast, afkoppeling, riolering buitengebied en de kaderrichtlijn water.

4.4.2. Conclusie

Door de uitbreiding van bouwblokken en de nieuwvestiging van twee bedrijven wordt meer grond afgedekt van infiltratie. Hierdoor zou zonder maatregelen een lichte verdroging van het gebied kunnen ontstaan. Echter geldt dat er hydrologisch neutraal moet worden gebouwd. Door deze maatregel kan geen verdroging optreden. Er zijn geen gevolgen door de ontwikkelingen met betrekking tot water.

4.5. Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

4.5.1. Landschap

Het landschapsensemble Lintelo beschrijft een visie voor het LOG: "bouw samen met ondernemers tussen de bedrijven door aan een robuuste groenstructuur! (zie bijlage 15 Landschapsontwikkelingsplan) "Laat ingrijpende vestigingen van bedrijvigheid (agraris en niet-agrarisch) inpassen met een stevige nieuwe groenstructuur. Deze bestaat enerzijds uit robuuste bedrijfslandschapsplannen en anderzijds uit struweelhagen langs de gemeentelijke wegen". Eén van de grootste veranderingen voor de mensen in Lintelo is de aanwijzing van het landbouwontwikkelingsgebied. Vooral de komst van intensieve veehouderijbedrijven met een duidelijk grotere maat dan het traditionele gezinsbedrijf zorgt daarbij voor bedenkingen. Landschappelijk heeft dit natuurlijk invloed. Nieuwe bebouwing zal weliswaar gepaard gaan met een plan voor landschappelijke inpassing, zoals is vastgelegd in het bestemmingsplan, maar gebouwen groeien sneller dan bomen en de economische dynamiek is heel wat sneller dan die van het traditioneel Achterhoekse groen. Om die reden is besloten de landschapsstructuur in en om het LOG steviger neer te zetten door een flinke verdichting te maken langs de wegen en paden in het gebied.

De beplanting rondom de nieuwe (en oude) bedrijven kan daar dan op aansluiten. Die verdichting wordt bereikt door hagen aan te planten. Landbouwers die levensvatbare bedrijven hebben en willen uitbreiden, dienen daarvoor mogelijkheden te krijgen, mits het landschap er niet slechter van wordt. De “voor-wat hoort-wat”-gedachte kan daarbij wederzijds kansen bieden. Erfbeplanting rond agrarische bebouwing dient te worden gestimuleerd. In veel gevallen is een ruime bouwkevel goed in te passen in het landschap met gebruik van traditionele beplanting. Ook moderne bedrijfsgebouwen ogen vriendelijk als ze geflankeerd worden door traditioneel groen. Plaatselijk zijn er, eigenlijk in het gehele gebied, boerderijen die aan landschapswaarde zouden winnen met een mooie erfbeplanting. Eik en linde zijn daarbij de soorten die het meest voor de hand liggen. In jonge ontginningen kan ook gekozen worden voor andere soorten, zoals els, berk en desgewenst acacia. Hoogstamfruitbomen en walnoot kunnen zowel in het jonge als in het oude cultuurlandschap een erf (op den duur) een prachtig aanzien geven. Een rode beuk kan zorgen voor een monumentale uitstraling.”

4.5.2. Archeologie en cultuurhistorie

In het kader van de toekomstige ontwikkeling van het plangebied te Lintelo is een archeologisch bureauonderzoek (bijlage 16) uitgevoerd. Hierbij werd vastgesteld dat het plangebied een middelhoge en hoge archeologische verwachting heeft in de noordelijke en middenzone en een lage en middelhoge verwachting voor de zuidelijke zone. Het archeologische bureauonderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz), die op de eerste plaats het behoud en duurzaam beheer van waardevolle archeologische vindplaatsen in de bodem (ook wel *in situ* genoemd) nastreeft. Een archeologisch bureauonderzoek bepaalt alleen de archeologische verwachting en de eventuele vorm van archeologisch vervolgonderzoek. Indien wordt vastgesteld dat eventuele archeologische resten behoudenswaardig zijn, dan behoren deze *in situ*, op de plaats van aantreffen, te worden behouden door middel van planologische of civieltechnische maatregelen in de inrichtings- en uitvoeringsplannen.

Archeologische waarden

Het onderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied verschillende arealen aan te wijzen zijn met uiteenlopende archeologische verwachtingswaarden voor de diverse perioden. Archeologische waarden zijn onlosmakelijk verbonden met de bodem en daardoor erg kwetsbaar voor bodemingrepen. Het verdient aanbeveling om bij de verdere planvorming en bij het gebruik van gronden zoveel mogelijk rekening te houden met de archeologische en cultuurhistorische waarden binnen het plangebied. Duidelijk herkenbare structuren en fenomenen, zoals de oude infrastructuur van het gebied, zouden zelfs uitermate geschikt kunnen zijn als inspiratiebron bij de planvorming en/of verdere inrichting van het gebied.

Archeologisch beleid

De archeologische verwachting laat zich vertalen in een advies met betrekking tot de geplande ingrepen. De hier voorgestelde maatregelen hebben betrekking op het creëren van de mogelijkheid voor het maken van een nadere archeologische afweging bij eventuele grootschalige bodemingrepen in het plangebied in de toekomst. Dit voorschrift sluit aan op de procedures die in het kader van de Wet op de archeologische monumentenzorg verplicht worden gesteld. In de nieuwe wetgeving t.a.v. archeologie is het verplicht om op een verantwoorde wijze met het archeologische bodemarchief om te gaan. Dit wil zeggen dat door het bevoegde gezag (de gemeente Aalten) wordt vastgesteld of en welke vorm van archeologisch onderzoek of andere maatregelen op het te verstoren terrein noodzakelijk zijn. Om deze taak goed uit te kunnen voeren heeft de gemeente Aalten voor haar grondgebied een Cultuurhistorische Inventarisatie (CHI) laten opstellen. Onderdeel van deze CHI is de archeologische maatregelenkaart. In de CHI worden in de volgende categorieën onderscheiden, waarbij de volgende specifieke maatregelen zijn vastgesteld:

1. Wettelijk beschermd archeologisch monument: vergunningverlening via het rijk (RCE);
2. Gebied of terrein van archeologische waarde, beschermd stads- of dorpsgezicht: altijd verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen dieper dan 40 cm;
3. Dorpskern van 1850: geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 100 vierkante meter en ondieper dan 40 centimeter;
4. Gebied met een hoge archeologische verwachting: geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 500 vierkante meter en ondieper dan 40 centimeter;
5. Gebied met een gematigde archeologische verwachting: geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 2500 vierkante meter en ondieper dan 50 centimeter;
6. Gebied met een lage archeologische verwachting: geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 5000 vierkante meter en ondieper dan 50 centimeter;
7. Water (geen verwachting): geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek;
8. Gebied of terrein waar geen bodemarchief meer aanwezig is: geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek.

Op het LOG-gebied zijn op grond van de maatregelenkaart de categorieën 4, 5 en 6 van toepassing.

Op de verbeelding (voorheen plankaart) moeten terreinen en zones met een archeologisch belang expliciet worden aangegeven (Monumentenwet 1988 art. 38a). Dit kan via de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologische Verwachting' (WRAV) voor de verschillende zones met een archeologische verwachting. Voor zover nodig kunnen de verschillende zones met een archeologische verwachting nader worden aangeduid met een volgnummer (WRAV1,WR-AV2, etc.).

De dubbelbestemmingen die van toepassing zijn op het LOG zijn als volgt opgebouwd:

Waarde – Archeologische Verwachting 1 WR-AV1 4 (>500 m² en >40 cm)
Waarde – Archeologische Verwachting 2 WR-AV2 5 (>2500 m² en >50 cm)
Waarde – Archeologische Verwachting 3 WR-AV3 6 (>5000 m² en >50 cm)

Op de vraag of er daadwerkelijk archeologische waarden in de grond aanwezig zijn, kan uitsluitel worden verkregen door het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek door middel van een verkennend booronderzoek teneinde het bodemprofiel in kaart te brengen.

Booronderzoek heeft tot doel inzicht te krijgen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op de locatiekeuze in het verleden, alsook het verwerven van (extra) informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de archeologische verwachting, gebaseerd op het bureauonderzoek door middel van waarnemingen in het veld. Het verkennend onderzoek heeft eveneens tot doel het vaststellen van de in het plangebied aanwezige aard en omvang van bodemverstoringen, die het eventueel aanwezige bodemarchief in het (sub)recente verleden al beschadigd of vernietigd hebben. Inventariserend booronderzoek is alleen een geschikte prospectietechniek voor het opsporen van sites die zich kenmerken door een archeologische laag of een vondststrooiing met een voldoende hoge dichtheid. Indien een op te sporen site zich kenmerkt door een lage vondstdichtheid (< 40 vondsten/m²), is booronderzoek minder geschikt. Sites met een lage vondstdichtheid en een grondsporenniveau, zoals grafvelden, zijn het efficiëntst op te sporen aan de hand van de grondsporen. Proefsleuvenonderzoek (met een graafmachine) is dan de geëigende techniek. Proefsleuven zijn bij lage vondstdichtheden en een grondsporenniveau

effectiever in het opsporen van sites dan booronderzoek. Sites met een lage vondstdichtheid maar zonder een grondsporenniveau kunnen het best opgespoord worden door het (handmatig) graven van testputten.

Er wordt geadviseerd bij bodemingrepen in de drie onderscheiden zones – het gaat telkens om een zone van 1,5 km rondom de bestaande (agrarische) bebouwing - een verkennend booronderzoek uit te laten voeren teneinde de bodemopbouw en de intactheid van de bodem te bepalen, waarbij ook systematisch de hulp van een ter zake kundige fysisch-geograaf of bodemkundige wordt ingeschakeld. Daartoe wordt een gutsboor gebruikt. In die gedeelten waar de bovengrond niet uit een plaggendeek bestaat, wordt in aanvulling daarop aanbevolen een archeologische veldkartering te verrichten. Benadrukt dient te worden dat deze veldkartering uitgevoerd dient te worden onder goede waarnemingsomstandigheden. Voor de precieze invulling van het vervolgonderzoek (aantal boringen, afstand tussen boringen etc.) moet een plan van aanpak (PvA) worden opgesteld.

4.5.3. Conclusie

Landschap

Door nieuwe en bestaande bedrijven op een goede wijze in te passen met een stevige nieuwe groenstructuur gaan deze op in het landschap. Hiervoor is naast een goede erfbeplanting tevens een grotere landschapsstructuur van belang (bedrijfslandschapsplan), door zowel de gemeente als de bedrijven. Door gebouwen “aan te kleden in het groen” wordt het zicht van bedrijven weggenomen. Omdat gebouwen sneller groeien dan het groen is er voor gekozen de landschapsstructuur in en om het LOG steviger neer te zetten door een flinke verdichting te maken langs de wegen en paden in het gebied.

Archeologische waarden

Het onderzoek heeft aangetoond dat binnen het plangebied verschillende arealen aan te wijzen zijn met uiteenlopende archeologische verwachtingswaarden voor de diverse perioden. Archeologische waarden zijn onlosmakelijk verbonden met de bodem en daardoor erg kwetsbaar voor bodemingrepen. Het verdient aanbeveling om bij de verdere planvorming en bij het gebruik van gronden zoveel mogelijk rekening te houden met de archeologische en cultuurhistorische waarden binnen het plangebied. Duidelijk herkenbare structuren en fenomenen, zoals de oude infrastructuur van het gebied, zouden zelfs uitermate geschikt kunnen zijn als inspiratiebron bij de planvorming en/of verdere inrichting van het gebied.

Archeologisch beleid gemeente Aalten op grond van Wamz

De archeologische verwachting laat zich vertalen in een advies met betrekking tot de geplande ingrepen. De hier voorgestelde maatregelen hebben betrekking op het creëren van de mogelijkheid voor het maken van een nadere archeologische afweging bij eventuele grootschalige bodemingrepen in het plangebied in de toekomst. Dit voorschrift sluit aan op de procedures die in het kader van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg verplicht worden gesteld. In de nieuwe wetgeving t.a.v. archeologie is het verplicht om op een verantwoorde wijze met het archeologische bodemarchief om te gaan. Dit wil zeggen dat door het bevoegde gezag (de gemeente Aalten) wordt vastgesteld of en welke vorm van archeologisch onderzoek of andere maatregelen op het te verstoren terrein noodzakelijk zijn.

Conform de Maatregelenkaart, die dient als basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Aalten (zie hoofdstuk 4 en bijlage 10), geldt voor gebieden met een hoge archeologische verwachting geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 500 vierkante meter en ondieper dan 40 centimeter. Bij een gematigde archeologische verwachting is er geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 2500 vierkante meter en ondieper dan 50 centimeter. Voor gebieden met een lage archeologische verwachting geldt geen verplichting tot archeologisch vooronderzoek bij ingrepen kleiner dan 5000 vierkante meter en ondieper dan 50 centimeter.

Hieruit voortvloeiend moet er archeologisch onderzoek plaatsvinden. Dit onderzoek dient te bestaan uit een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten wordt besloten of archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is dan wel andere maatregelen op het te verstoren terrein getroffen moeten worden.

Wij adviseren bij bodemingrepen in de drie onderscheiden zones – het gaat telkens om een zone van 1,5 km rondom de bestaande (agrarische) bebouwing - een verkennend booronderzoek uit te laten voeren teneinde de bodemopbouw en de intactheid van de bodem te bepalen, waarbij ook systematisch de hulp van een ter zake kundige fysisch-geograaf of bodemkundige wordt ingeschakeld. Daartoe wordt een gutsboor gebruikt. In die gedeelten waar de bovengrond niet uit een plaggendeek bestaat, wordt in aanvulling daarop aanbevolen een archeologische veldkartering te verrichten. Benadrukt dient te worden dat deze veldkartering uitgevoerd dient te worden onder goede waarnemingsomstandigheden. Voor de precieze invulling van het vervolgonderzoek (aantal boringen, afstand tussen boringen etc.) moet een plan van aanpak (PvA) worden opgesteld.

4.6. Verkeer

Het LOG wordt doorkruist door de N318 Varsseveld-Winterswijk, de Gendringseweg tussen Aalten en Lintelo en de spoorlijn Arnhem-Winterswijk. Verder liggen in het gebied gedeelten van de Heegtweg, Vellegendijk, Beunkdijk en een aantal onverharde wegen.

De N318 is een gebiedsontsluitingsweg met vrijliggende fietspaden en een 80 km-regime, de overige wegen zijn van het type erftoegangswegen buiten de bebouwde kom. Deze wegen zijn aangewezen als 60-km zone. Hiervan is de Gendringseweg ingericht met fietsstroken, de overige wegen zijn smalle landwegen zonder voorzieningen.

Een aantal van de wegen in het LOG is erg smal en op deze wegen vinden bij de huidig verkeersdruk al conflicterende situaties plaats tussen het landbouwverkeer en het overige (fiets)verkeer. De ontwikkeling van het LOG zelf heeft geen invloed op de wegenstructuur in het gebied. Gezien het type activiteiten in het LOG is het evenmin de verwachting dat het LOG leidt tot een significante toename van het verkeer ten opzichte van de bestaande omvang of een andere verdeling van de verkeersstromen. De maximale toename van verkeer ten gevolge van de ontwikkeling van het LOG is in bijlage 17 weergegeven. Directe gevolgen vanuit het LOG zijn beperkt tot nieuwe uitritten van (landbouw)percelen of verbetering van bestaande.

In het algemeen kan er in het gebied wel aanleiding zijn voor verbetering van de verkeerssituatie. De N318 heeft te maken met relatief veel ongevallen en voldoet niet overal aan de vigerende richtlijnen voor weginrichting. De provincie heeft de problemen verkend en maakt de weg veiliger.. De provincie start in 2011 met de aanleg van een rotonde bij de Gendringseweg-N318. Dit omdat op dit punt een hoge concentratie aan ongevallen aanwezig is.

Vanwege de al overbelaste situatie zal de verkeersveiligheid voor fietsers en andere kwetsbare verkeersdeelnemers een belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkelingen in het LOG zijn. Het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan, dat in 2010 zal worden vastgesteld, is hiervoor kaderstellend.

4.7. Geluid

4.7.1. Wet- regelgeving

De normen voor geluid worden beschreven in de Wet geluidhinder. Het doel van de Wet geluidhinder is onder andere het beschermen van de mens tegen geluidhinder. In de Wet geluidhinder zijn normen opgenomen voor de geluidbelasting. Daarbij wordt onderscheid gemaakt

naar wegverkeerslawaaï, railverkeerslawaaï, industrielawaaï en luchtvaartlawaaï. Bovendien worden bestaande en nieuwe situaties onderscheiden.

Indien sprake is van geluidhinder ten gevolge van verkeer van en naar een inrichting, is de Wet milieubeheer van belang. Het gaat dan om zogenaamde indirecte hinder. Onder indirecte hinder wordt verstaan de nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt door activiteiten die, hoewel plaatsvindend buiten het terrein van de inrichting, aan de inrichting zijn toe te rekenen (artikel 1.1, lid 2 van de Wet milieubeheer). Gezien vanuit het perspectief van geluidhinder, zijn verkeersbewegingen van en naar inrichtingen een belangrijke vorm van indirecte hinder.

In de onderhavige situatie blijft de reikwijdte beperkt tot dat gebied waarbinnen de voertuigen van en naar de inrichting voor het gehoor nog herkenbaar zijn ten opzichte van andere voertuigen op de openbare transportroutes. Indirecte hinder zou kunnen ontstaan als gevolg van de transportbewegingen van de personenauto's van en naar de inrichting. De Circulaire indirecte hinder van 29 februari 1996 geeft richtlijnen omtrent de wijze van beoordelen van dergelijke, indirect aan de inrichting gebonden geluidbronnen.

Nieuwe woningen in het plangebied moeten getoetst worden aan de Wet geluidhinder. Dit houdt onder andere in dat de geluidbelasting op de te realiseren woningen binnen de op grond van de Wet geluidhinder geldende geluidzone moet worden berekend. Wegen buiten de bebouwde kom met één of twee rijstroken hebben een zone van 250 m en indien woningen binnen deze zone worden gepland moeten geluidberekeningen worden uitgevoerd.

Beleid gemeente Aalten

De gemeente Aalten heeft gebiedsgericht geluidbeleid opgesteld. In dit beleid is opgenomen dat voor een agrarisch gebied er voor nieuwe bedrijven een streefwaarde geldt van 40 dB(A) op geluidsgevoelige objecten en een grenswaarde van maximaal 45 dB(A) op geluidsgevoelige objecten. Voor bestaande bedrijven geldt als grenswaarde de vergunde waarde.

4.7.2. Beoordeling

Door de toename van intensieve veehouderijen in het LOG Lintelo gemeente Aalten, zal de geluidemissie in de omgeving toenemen. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door stationaire bronnen (de ventilatoren op het dak van de stallen) en mobiele bronnen (aan- en afvoerende bewegingen van vrachtwagens ten behoeve van laad- en losactiviteiten). Tevens kan deze toename veroorzaakt worden door de laad- en losactiviteiten ten behoeve van dieren of goederen. Omdat bij vergunningverlening Wet milieubeheer alleen het betreffende bedrijf wordt gezien in het kader van geluid is er in deze planMER voor gekozen om geluid van alle bedrijven cumulatief te bezien. Hiertoe is met behulp van een akoestisch rekenmodel is de geluidsuitstraling van de bestaande en nieuwe inrichtingen in een geluidscontourenkaart gebracht. Voor iedere inrichting is uitgegaan van de huidige vergunde rechten. Voor de toekomstige situatie is uitgegaan van de maximaal mogelijke rechten volgens het geluidbeleid. Dit houdt in dat bedrijven maximaal 45 dB(A) op 100 meter mogen veroorzaken, waarbij voor bestaande bedrijven geldt dat de huidige vergunde rechten worden gerespecteerd.

In bijlage 18, scenario 1 (huidige situatie) is de geluidsuitstraling van de bestaande inrichtingen weergegeven, in bijlage 18, scenario 1 (met LOG) zijn de nieuwbouwlocaties³ toegevoegd aan het akoestisch model. Het verschil tussen beide geeft schematisch de toename van de geluidsuitstraling weer. De totale toename ten gevolge van de aan- en afvoerbewegingen naar en van de nieuwe inrichtingen op de gebiedsontsluitingswegen bedraagt ongeveer 6 bewegingen per etmaal per inrichting (zie bijlage 17 voor de motivering). Deze toename is vanuit akoestisch oogpunt een te verwaarlozen toename van de totale etmaalintensiteit op de wegen in het LOG. Op basis van de ligging van het LOG ten opzichte van de N318 (Varsseveldsestraatweg), kan worden aangenomen dat het grootste gedeelte van het (vracht)verkeer vanuit de LOG zal lopen via de N318. Het is niet aannemelijk dat het verkeer zal gaan rijden door de kernen van Aalten en

³ Nieuwbouwlocatie: nieuwe intensieve veehouderij

Lintelo. De verkeersbewegingen veroorzaakt door het LOG zullen opgaan in de huidige verkeerssituatie en het geluid zal niet of nauwelijks herkenbaar zijn ten opzichte van de huidige situatie. De toename (indirecte hinder) van de geluidbelasting op de woningen in het gebied is derhalve eveneens te verwaarlozen.

Geluidsgevoelige locaties

Bepalend voor eventuele geluidhinder op woningen en geluidsgevoelige gebouwen en terreinen zijn voornamelijk de nieuwbouwlocaties en uitbreidingslocaties⁴. Om te kunnen bepalen of deze locaties invloed hebben op woningen en geluidsgevoelige gebouwen en terreinen is op basis van het geluidbeleid en de huidige vergunde rechten een bronvermogen gecreëerd.

Woningen

Het gemeentelijk gebiedsgericht geluidbeleid voorziet er in dat in de verschillende gebieden in de gemeente afhankelijke geluidnormen gelden. In een intensief agrarisch gebied zoals een LOG, kan door een concentratie van bedrijven cumulatie van geluid optreden. Om te voorkomen dat geluidgevoelige objecten aan een hierdoor verhoogde geluidemissie worden blootgesteld, geldt voor dit gebied een afstand tot een geluidgevoelige bestemming van ten minste 100 meter. Het LOG is gelegen tussen de kernen Aalten en Lintelo. De dichtst bij het LOG gelegen kern is Lintelo op ongeveer 850 meter. Dit is ruimschoots meer dan de richtlijn uit de VNG-brochure Bedrijven en Milieuzonering van 50 meter en het gebiedsgericht geluidbeleid van 100 meter. Hieruit volgt dat er voldoende afstand blijft tussen het LOG en de nabijgelegen dorpen. Binnen het LOG zijn eveneens woningen gelegen. Het gaat hier om burgerwoningen en agrarische bedrijfswoningen. De geluidbelasting op deze woningen zal ten gevolge van de nieuwbouwlocaties en uitbreidingslocaties toenemen. In bijlagen 18 zijn voor de huidige situatie en scenario 1 en 2 de berekeningsresultaten weergegeven. In het noordelijk deel van het LOG liggen al meerdere woningen van derden dichtbij agrarische bedrijven. Geluid kan hier mogelijk een knelpunt zijn. Of op deze woningen voldaan wordt aan de specifieke geluidseisen en of dus maatregelen nodig zijn voor dit gebied, zal moeten blijken uit een akoestisch onderzoek wat bij de aanvraag voor een milieuvergunning uitgevoerd dient te worden. In een planMER is het niet mogelijk om de uiteindelijke geluidbelasting in beeld te brengen bij woningen. Specifieke bedrijfsvoering, situering van bronnen en mogelijke afschermende objecten kunnen niet in een planMER worden opgenomen. Bij uiteindelijke vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer kan worden bekeken of wordt voldaan aan de geluidbelasting op woningen van derden. Ook kan in dit traject bekeken worden of maatregelen aan de bron of afschermende maatregelen er voor kunnen zorgen dat wordt voldaan aan de grenswaarde.

Geluidsgevoelige gebouwen en terreinen

In of nabij het LOG Lintelo zijn geen geluidsgevoelige gebouwen, zoals scholen, ziekenhuizen of verpleegtehuizen, aanwezig. Ook zijn er geen geluidsgevoelige terreinen, zoals terreinen welke behoren bij zorginstellingen of woonwagendstandplaatsen, in of nabij het LOG aanwezig. Dit aspect hoeft derhalve niet nader te worden bekeken.

4.7.3. Conclusie

De cumulatieve berekeningen geven een toename van geluid ten gevolge van de maximale invulling van het LOG. Ook laten de resultaten zien dat voor zowel de huidige situatie als voor de toekomstige situatie cumulatief de grenswaarde van geluid wordt overschreden. Dit is niet te verwachten. Bij de berekeningen is uitgegaan van de maximale geluidbelasting volgens vergunde rechten van het geluidbeleid. Verwacht wordt dat de ontwikkeling van de intensieve veehouderijen in het LOG Lintelo geen grote problemen, met uitzondering van het noordelijk deel van het LOG, oplevert ter hoogte van geluidgevoelige gebouwen of terreinen. Wel dient rekening te worden gehouden met grenswaarden in het gebied bij de vergunningverlening- en handhaving voor nieuwe en bestaande inrichtingen. Omdat al meerdere woningen van derden in het noordelijk deel van het LOG zijn gelegen, kunnen deze woningen belemmerend zijn voor de ontwikkeling van de

⁴ Uitbreidingslocatie: omschakeling naar intensieve veehouderij

nabij gelegen agrarische bedrijven. Deze bedrijven zullen naar verwachting meer maatregelen aan de bron of afschermdende maatregelen moeten nemen om te kunnen voldoen aan de grenswaarde voor geluid.

4.8. Luchtkwaliteit

Fijn stof is altijd schadelijk voor de gezondheid, ongeacht de concentratie waarin het in de buitenlucht voorkomt. Chronische blootstelling aan hoge fijnstofconcentraties kan leiden tot een blijvende verlaging van de longfunctie en verkorting van de levensduur.

Voor de meeste vervuilende stoffen geldt dat ze alleen risico opleveren voor de gezondheid als we daar een bepaalde hoeveelheid van inademen. Naarmate er meer van die stoffen in de lucht zijn, lopen we meer risico. Daar komt bij dat sommige groepen mensen vatbaarder zijn voor de gezondheidsrisico's van luchtverontreiniging. Ze vormen wat we noemen een risicogroep. Wie zich bijvoorbeeld lichamelijk inspant in de buitenlucht ademt meer stoffen in. De stoffen dringen door de inspanning ook dieper in de luchtwegen door. Voorbeelden van mensen die tot deze risicogroep behoren zijn: spelende kinderen, sporters en mensen die beroepsmatig zwaar lichamelijk werk in de buitenlucht doen. Een andere risicogroep bestaat uit mensen die extra gevoelig zijn voor het inademen van bepaalde stoffen. Niet iedereen reageert namelijk hetzelfde. Sommige mensen krijgen bij het inademen van stoffen eerder gezondheidsklachten dan anderen. Voorbeelden van mensen die tot deze risicogroep behoren, zijn mensen met luchtwegaandoeningen, zoals astma en COPD (chronische bronchitis en longemfyseem). Voor het LOG geldt dat er extra, met name fijn stof, zal worden uitgestoten in de maximale toekomstige situatie. Hierdoor ontstaat een slechter "lucht" klimaat binnen en op korte afstand van het LOG.

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden op plaatsen waar doorgaans personen aanwezig zijn, met uitzondering van de arbeidsplek.

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. De kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouwprojecten, nieuwe industrieterreinen of de aanleg van infrastructuur, etc. Het betreffen allemaal projecten welke In Betekenende Mate (IBM) bijdragen aan luchtverontreiniging. Projecten die passen in dit programma hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) zoals opgenomen in bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Ook projecten die "Niet In Betekende Mate" (NIBM) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden. De criteria om te kunnen beoordelen of een project een geval van NIBM is, zijn vastgelegd in de AMvB NIBM.

Het NSL is goedgekeurd door de Europese Unie en vastgesteld door de Nederlandse overheid.

De meest relevante luchtkwaliteitseisen voor ruimtelijke plannen hebben betrekking op stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). De andere stoffen waarvoor grenswaarden gelden, zoals zwaveldioxide, lood, koolmonoxide en benzeen, komen in Nederland in lage concentraties voor. Gezien de ontwikkelingen in het LOG zullen deze stoffen geen overschrijding van de grenswaarden geven. De grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof uit de wet zijn opgenomen in tabel 10.

Luchtconcentratie	Norm
-------------------	------

NO ₂ Jaargemiddelde concentratie Uurgemiddelde concentratie	40 µg/m ³ 200 µg/m ³ maximaal 18 dagen per jaar
PM ₁₀ Jaargemiddelde concentratie 24 uurgemiddelde concentratie	40 µg/m ³ 50 µg/m ³ maximaal 35 dagen per jaar

tabel 10. Grenswaarden voor NO₂ en PM₁₀

De Rijksoverheid heeft een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als NIBM vastgelegd.

Sinds 2008 is een nieuwe Europese richtlijn (2008/50/EG) voor luchtkwaliteit van kracht. Een belangrijke wijziging in deze richtlijn is de invoering van PM_{2,5}. De term PM_{2,5} wordt gebruikt voor zwevende deeltjes in de atmosfeer met een (aerodynamische) diameter van 2,5 µm of kleiner. In de Wet milieubeheer zijn op 1 augustus 2009 de volgende normen voor PM_{2,5} geïntroduceerd. Zie tabel 11.

Grenswaarde	jaargemiddelde PM _{2,5} -concentratie van 25 µg/m ³ waaraan vanaf 2015 moet worden voldaan en die overal van toepassing is.
Plandrempel	jaargemiddelde concentratie van 25 µg/m ³ in 2008, verhoogd met 20%, welk percentage op de daaropvolgende eerste januari en vervolgens iedere 12 maanden met gelijke jaarlijkse percentages wordt verminderd tot 0% op 1 januari 2015.
Richtwaarde	jaargemiddelde PM _{2,5} -concentratie van 25 µg/ m ³ waaraan vanaf 2010 moet worden voldaan en die overal van toepassing is.
Gemiddelde blootstellingsindex (GBI):	jaargemiddelde grenswaarde voor de GBI, de zogenaamde blootstellings-concentratieverplichting (BCV), van 20 µg/ m ³ geldt vanaf 2015.
Indicatieve waarde	jaargemiddelde PM _{2,5} -concentratie van 20 µg/m ³ vanaf 2020. In 2013 wordt deze waarde geëvalueerd met als doel na te gaan of hij kan worden omgezet in een grenswaarde die overal van toepassing is.

tabel 11. Grenswaarden voor PM_{2,5}

Voor de ontwikkelingen is ook de grenswaarde voor PM_{2,5} van belang. Deze gaat echter pas op 1 januari 2015 gelden. Voor vergunningverlening en ruimtelijke ontwikkelingen op grond van de Wet Milieubeheer en de Wro geldt dat tot 1 januari 2015 het toetsen aan de grenswaarde buiten beschouwing blijft. Dit is ongeacht of ook na de genoemde datum gevolgen voor de luchtkwaliteit zijn. Aan de overige normen voor PM_{2,5} wordt in eerste instantie alleen op nationaal niveau getoetst.

Regeling beoordeling luchtkwaliteit

De ministeriële regeling Beoordeling luchtkwaliteit 2007 bevat voorschriften over metingen en berekeningen om de concentratie en depositie van luchtverontreinigende stoffen vast te stellen. Verder schrijft de Regeling rapportage voor van de uitkomsten van metingen en berekeningen. De Regeling vereist ook een plan met maatregelen om een goede luchtkwaliteit te bewerkstelligen in geval van overschrijding. In de Regeling zijn gestandaardiseerde rekenmethodes opgenomen om concentraties van diverse luchtverontreinigende stoffen te kunnen berekenen. Deze gestandaardiseerde rekenmethodes geven resultaten die rechtsgeldig zijn. In de Regeling zijn ook voorschriften opgenomen voor metingen met betrekking tot meetplaatsen en analyse.

Een uitwerking van de voorschriften uit de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit zijn opgenomen in de Handreiking 'Meten en rekenen'. Deze bevat achtergrondinformatie, een stappenplan en een overzicht met uitleg van de beschikbare methoden en technieken om luchtkwaliteit te bepalen. De Handreiking is van 2007 (zomer) en is gebaseerd op het Besluit luchtkwaliteit 2005. Het bevat

echter nog steeds relevante aanbevelingen voor het uitvoeren van metingen en berekeningen aan de luchtkwaliteit.

Op 19 december 2008 is een wijziging van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (RBL) in werking getreden. Met deze wijziging wordt het 'toepasbaarheidbeginsel' geïntroduceerd. Dit beginsel geeft aan op welke plaatsen de luchtkwaliteitseisen toegepast moeten worden. Dit is een uitwerking van bijlage III uit de nieuwe Europese Richtlijn luchtkwaliteit (2008).

De belangrijkste gevolgen van de gewijzigde RBL zijn:

- geen beoordeling van de luchtkwaliteit op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft;
- geen beoordeling van de luchtkwaliteit op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Uitzondering: publiek toegankelijke plaatsen; deze worden wél beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol). Toetsing vindt plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein
- geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

De luchtkwaliteit wordt alleen beoordeeld op plaatsen waar significante blootstelling van mensen plaatsvindt. Het gaat om blootstelling gedurende een periode, die in vergelijking met de middelingstijd van de grenswaarde (jaar, etmaal, uur) significant is. Een plaats met significante blootstelling kan bijvoorbeeld een woning, school of sportterrein zijn. De luchtkwaliteit wordt daar met behulp van metingen of berekeningen vastgesteld. Dat dient op zo'n manier te gebeuren dat ter plaatse een representatief beeld van de luchtkwaliteit ontstaat. Om dat te bereiken worden in de regeling een aantal concrete aanwijzingen gegeven. De strekking daarvan is dat de luchtkwaliteit op een verstandige manier wordt bepaald, d.w.z. dat geen locatiespecifieke waarde wordt bepaald, maar een waarde die representatief geacht kan worden voor de blootstelling ter plaatse. Op plaatsen waar geen sprake is van significante blootstelling wordt de luchtkwaliteit niet beoordeeld.

4.8.1. Beoordeling

Bij de bepaling van fijn stof emissie voor de diverse diersoorten is de RAV-tabel van het ministerie van VROM van maart 2009 gebruikt. De berekeningen van fijn stof zijn uitgevoerd met het programma Geomilieu versie 1.50. Om een inschatting te kunnen maken van de ontwikkeling van het LOG zijn drie berekeningen uitgevoerd voor het jaar 2010. Eén berekening is uitgevoerd voor de huidige situatie zonder de extra ontwikkel locaties en twee berekeningen zijn uitgevoerd voor de nieuwe situatie's (scenario 1 en 2) wanneer alle ontwikkel locaties in het LOG zijn ingevuld. De gehanteerde uitgangspunten zijn in bijlage 19 opgenomen. Vanwege de hoge achtergrondconcentraties worden voor fijn stof (PM_{10}) en in mindere mate stikstofdioxide (NO_2) de grenswaarden in delen van Nederland overschreden. De concentratie van de overige vier stoffen Koolmonoxide (CO), benzeen (C_6H_6), zwaveldioxide (SO_2) en lood (Pb) in de buitenlucht is van nature zo laag dat voor deze stoffen geen overschrijding van de grenswaarde wordt verwacht. Omdat de achtergrondconcentratie voor fijn stof (PM_{10}) en NO_2 ieder jaar door maatregelen zal verlagen kan worden gesteld dat wanneer wordt voldaan in 2010 ook in de toekomstige jaren zal worden voldaan. Verder zullen niet alle ontwikkelingen in 2010 worden gerealiseerd, maar deze zullen gefaseerd plaatsvinden, hierdoor zal de luchtkwaliteit niet meteen verslechteren.

Huidige situatie

In de huidige situatie zijn er binnen het LOG al verschillende agrarische bedrijven met landbouwhuisdieren gelegen. In bijlage 19 zijn de emissies van de veehouderijbedrijven in de huidige situatie weergegeven. De emissie van fijn stof van de bestaande bedrijven is afkomstig uit het web-BVB van de Provincie Gelderland. In bijlage 19 is de luchtkwaliteit van het gebied gevisualiseerd. Uit de berekening is gebleken dat overal wordt voldaan aan de norm op woningen.

Nieuwe situatie

Bij de nieuwe situatie zijn de twee nieuwvestigingen toegevoegd en zijn de doorontwikkellocaties opgehoogd. In bijlage 19 is de luchtkwaliteit van het gebied gevisualiseerd. Uit de berekening is gebleken dat overal wordt voldaan aan de norm op woningen.

4.8.2. Conclusie

Voor wat betreft luchtkwaliteit dient opgemerkt te worden dat alleen fijn stof (PM₁₀) voor overschrijding van de normen kan zorgen. Door de kleine hoeveelheid verkeer is de concentratie NO₂ geen knelpunt. Echter, doordat getoetst dient te worden op publiek toegankelijke plaatsen en omdat de AMvB huisvesting eist dat er verdergaande technieken worden toegepast, wordt in de toekomst geen overschrijding van de normen verwacht, behoudens bij pluimveehouderijen. Het toepassen van luchtwassers zorgt voor een forse reductie van fijn stof. Op dit moment zijn er nog weinig technieken om de emissie van fijn stof voor pluimveebedrijven te reduceren. Hierdoor zullen overschrijdingen sneller veroorzaakt worden voor de pluimveesector. Het is daarom verstandig grotere afstanden tussen woningen en pluimveebedrijven te hanteren, zodat geen overschrijdingen van de normen op de woningen tot stand komt. Uit de berekening is gebleken dat voor zowel de huidige als de toekomstige scenario's wordt voldaan aan de norm op de woningen.

Ook zal in het kader van vergunningverlening Wet milieubeheer worden getoetst aan luchtkwaliteit, hierdoor wordt voorkomen dat overschrijding van de norm plaatsvindt. Met betrekking tot de norm voor NO₂ wordt geconcludeerd dat de huidige achtergrondconcentratie, de locatie van de agrarische bedrijven en de weinige extra transportbewegingen de normen voor deze stof nu en in de toekomst niet zullen worden overschreden.

4.9. Gezondheid

4.9.1. Achtergrondinformatie

Gezondheid in relatie tot de intensieve veehouderij wordt op basis van de bestaande kennis en beleidsstandpunten globaal behandeld.

Methode

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van "dosiseffect relaties" is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor intensieve veehouderijen. Door de vele aannames waarop de alternatieven zijn gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (intensieve veehouderij) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn.

Referentiesituatie en alternatieven

Uit het informatieblad "Intensieve veehouderij en gezondheid" van de GGD (januari 2009) (zie bijlage 20) blijkt dat voor de componenten geur, fijn stof en Q-koorts een effect op het gezondheidsrisico te verwachten is in de algemene leefomgeving. Voor de componenten endotoxinen, influenza en MRSA is het onduidelijk of effect optreedt vanwege het ontbreken van blootstellingsgegevens op leefomgevingsniveau. In bijlage 21 wordt nader ingegaan op biologische agentia in relatie tot de intensieve veehouderij. De gezondheidsaspecten voor geur en fijn stof worden behandeld in respectievelijk paragraaf 4.1 en 4.8. Geur geeft de leefkwaliteit aan en fijn stof blijft in alle gevallen onder de wettelijke normen. Q-koorts wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii*. Deze bacterie komt voor bij vrijwel alle diersoorten. De twee grootste kringlopen waarbinnen deze bacterie circuleert, zijn enerzijds wilde knaagdieren en anderzijds gedomesticeerde dieren, zoals rund, schaap en geit. Tussen de landbouwhuisdieren kan besmetting voornamelijk optreden door het inademen van stofdeeltjes met daarin bacteriën.

Het inademen van besmette stofdeeltjes is ook de voornaamste oorzaak van besmetting bij de mens, afkomstig van de landbouwhuisdieren. In Nederland zijn in de periode 1998-2004 jaarlijks tussen de 11 en de 41 humane gevallen gemeld van Q-koorts. Waarschijnlijk is het ware aantal

gevallen hoger, enerzijds doordat een deel van de infecties symptomeloos verloopt en anderzijds doordat er door de vage klachten vaak niet aan Q-koorts gedacht wordt. In 2007 was er een uitbraak van Q-koorts in de provincie Brabant, waarbij ongeveer 140 mensen ziek geweest zijn. Het lijkt erop dat het uitzonderlijk droge en warme weer voor verspreiding door de lucht van de bacterie gezorgd heeft van geitenbedrijven met abortusproblemen. In 2008 zijn, in meerdere regio's, ook al relatief veel gevallen van Q-koorts gemeld. (bron: RIVM). Uiteindelijk zijn veel bedrijven geruimd in 2010.

Effecten van de alternatieven

Door het grote hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's zijn de alternatieven vooralsnog niet onderscheidend.

Mitigerende en compenserende maatregelen

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet alleen een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009).

Leemten in kennis en informatie

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009). De relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen van omwonenden vereist nader onderzoek volgens het Ministerie van VWS. Het RIVM heeft recent onderzoek verricht naar de aanwezigheid van veegerelateerde MRSA bij omwonenden van intensieve varkenshouderijen en kwam daarbij tot de conclusie dat er geen verhoogd risico is voor omwonenden (bron: RIVM briefrapport 2151011002. Volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven in Nederland: zoönosen en antibioticumresistentie). Echter huisartsen in gebieden met intensieve veehouderij geven aan meer symptomen van de luchtwegen en respiratoire aandoeningen te vermoeden in hun praktijken. Symptomen en aandoeningen die overigens wel zijn aangetoond bij werknemers in de veehouderij.

4.9.2. Conclusie

Gezien de vele onzekerheden is het moeilijk een conclusie te trekken met betrekking tot dit aspect. Wel geeft de GGD enkele adviezen in hun informatieblad "intensieve veehouderijen en gezondheid". Geadviseerd wordt deze zo veel als mogelijk uit te voeren. Veel adviezen zijn gericht op de Wm-vergunningverlening. In deze planMER wordt daar niet op ingegaan. Andere aspecten zoals het voldoen aan de afstand van minimaal 1 tot 2 km tussen bedrijven, geen varkens en pluimvee op één bedrijfslocatie en geen vrije uitloop zijn middels het bestemmingsplan of de Wm-vergunning niet te regelen of zorgt ervoor dat geen uitbreiding kan plaatsvinden binnen het LOG. Wel kan de gemeente ervoor zorgen dat meer bedrijven een luchtwasser installeren door middel van (financiële) ondersteuning. De verwachting is wel dat door het Besluit huisvesting meer bedrijven luchtwassers zullen aanschaffen om te voldoen aan deze nieuwe regelgeving.

4.10. Externe veiligheid

4.10.1. Wet- en regelgeving

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in de richtlijnen voor stationaire bronnen en transportassen. De richtlijnen voor stationaire bronnen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en komt dus aan de orde bij vergunningverlening en ruimtelijke besluiten. De richtlijnen voor vervoer zijn vastgelegd in de Circulaire Risico Normering Vervoer

Gevaarlijke Stoffen. In zowel de richtlijnen voor stationaire bronnen als voor de transportassen worden waarden gegeven voor twee verschillende typen risico's:

Het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Voor het plaatsgebonden risico zijn grens- en richtwaarden opgenomen in het Bevi. Voor het groepsrisico geldt een zogenaamde verantwoordingsplicht.

Besluit transportroutes externe veiligheid

Om de veiligheidszones rond transportroutes waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt wettelijk te verankeren is het concept-Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev) opgesteld. Btev zal de komende tijd nog verder worden ingevuld en in de loop van 2011 in procedure worden gebracht.

In het Btev wordt vastgelegd dat ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van transportroutes alleen zijn toegestaan als wordt voldaan aan de veiligheidsafstanden (analoog aan het Bevi). Verder is bepaald dat het groepsrisico niet verantwoord hoeft te worden als er onder een bepaalde waarde wordt gebleven of als de toename gering is. Deze waarde wordt in een nog op te stellen regeling aangegeven.

Voor het berekenen van risico's wordt in Btev het gebruik van Risicoberekeningsmethodiek II (RBM II) voorgeschreven. Tot die tijd blijft de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen van toepassing waarin decentrale overheden worden verzocht zoveel mogelijk gebruik te maken van RBM II bij het uitvoeren van risicoberekeningen langs transportroutes.

Zodra het Besluit transportroutes externe veiligheid in werking is getreden, zal de VROM-Inspectie de uitvoering van het besluit door gemeenten toetsen. Daar zal ook de kwaliteit van de risicoberekeningen onderdeel van uitmaken.

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt, in tegenstelling tot andere transportvormen, nog geen risicobenadering. Het ministerie van VROM heeft standaard veiligheidsafstanden vastgelegd in ruimtelijke plannen, die aangehouden moeten worden tussen een buisleiding en bijvoorbeeld woningen, scholen en ziekenhuizen. Deze afstanden staan in twee circulaire van VROM:

- de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984;
- de circulaire 'Bekendmaking van beleid ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- K3-categorie' van 1991.

Om de veiligheid met betrekking tot buisleidingen te verbeteren, komt VROM met een Algemene Maatregel voor Bestuur (AMvB). In de AMvB wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het Bevi. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de uitwerking van de normen voor het plaatsgebonden risico en hoe een verhoogd groepsrisico verantwoord moet worden. Ook krijgen buisleidingen een ruimtelijke doorwerking (o.a. verplichte opname in het bestemmingsplan).

Voor het berekenen van de nieuwe veiligheidsafstanden is voor aardgasleidingen een rekenprogramma ontwikkeld. Deze is echter nog niet beschikbaar (naar verwachting eind 2010). In urgente gevallen kan de Gasunie nu al rekenen met het nieuwe programma, en de gemeente adviseren over de nieuwe afstanden. Voor leidingen met brandbare vloeistoffen (aardolie-producten) heeft VROM per brief d.d. 8 augustus 2008 laten weten, als interimbeleid, in te stemmen met het hanteren van de bebouwingsafstanden die volgen uit het consequentie-onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Deze afstanden zijn in tabelvorm op te vragen via Internet.

Beleid gemeente Aalten

De gemeente heeft een beleidsvisie externe veiligheid opgesteld. In deze beleidsvisie zijn criteria opgenomen voor nieuwe en bestaande situaties. Voor het buitengebied geldt dat bij bestaande

situaties moet worden voldaan aan de grenswaarde in 2010 en dat er gestreefd wordt naar het voldoen aan de richtwaarde in 2010. Een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico is gemotiveerd acceptabel. Voor nieuwe situaties geldt dat direct moet worden voldaan aan de grens- en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico. Er moet voldaan worden aan de oriëntatiewaarde, opvulling is mogelijk na een inhoudelijke afweging.

4.10.2. Beoordeling

Binnen het gebied en in de nabijheid van het gebied zijn geen Bevi-bedrijven gelegen. Verder worden in het bestemmingsplan Bevi-bedrijven uitgesloten. Toetsing aan de grenswaarden of de hoogte van het groepsrisico is derhalve niet noodzakelijk.

Door het gebied ligt een buisleiding met aardgas. Bij het bestemmingsplan dient te worden getoetst aan de circulaire en/of de concept AMvB buisleidingen. De plaatsgebonden risicocontour van deze leiding bedraagt 0 meter. Ondanks dat de plaatsgebonden risicocontour op de leiding is gelegen dient er rekening te worden gehouden met een bebouwingsvrije zone van 4 meter langs weerszijde van de leiding, in verband met mogelijke werkzaamheden aan de leiding. Binnen deze afstand zijn geen (geprojecteerde) (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Doordat het gebied dunbevolkt is zal het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde liggen.

Voor het LOG Lintelo zijn met name de risico's van de N 318 en het spoortraject Arnhem-Winterswijk van belang. Bij beoordeling is gebleken dat er weinig gevaarlijke stoffen over de N 318 worden vervoerd en er geen transport van gevaarlijke stoffen over het spoor plaatsvindt. Hierdoor zijn geen plaatsgebonden risicocontouren aanwezig. Door het dunbevolkte gebied is het groepsrisico bijna nihil en blijft onder de oriëntatiewaarde.

4.10.3. Conclusie

Externe veiligheid staan de ontwikkelingen binnen het LOG niet in de weg. Wel moet rekening worden gehouden met een bebouwingsvrije zone van 4 meter langs weerszijde van de buisleiding voor aardgas.

4.11. Toets criteria reconstructieplan

Het uiteindelijk vast te stellen ontwikkelscenario moet voldoen aan de eisen van het provinciale reconstructieplan. Het betreffen aspecten die van groot belang zijn om tot een ontwikkeling van het LOG te komen. Indien voldaan wordt aan deze eisen, dan is toekenning van nieuwe bouwblokken mogelijk.

4.11.1. Milieu

In dit kader zijn alle bestaande locaties onderzocht en beoordeeld op de geschiktheid om te dienen als ontwikkellocaties voor de intensieve veehouderij. Vanuit de aanwezige individuele geurruimte is vervolgens gekeken waar de nieuwvestigingen een plek zouden kunnen krijgen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat bij scenario 1 (nieuwvestiging ten westen en oosten van de Heegtweg) wordt voldaan aan zowel de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting als aan de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten. Bij deze variant is derhalve een acceptabel woon- en leefklimaat gewaarborgd. Bij scenario 2 (2 nieuwvestiging ten westen van de Heegtweg) wordt niet voldaan aan de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting en tevens niet aan de wettelijke norm voor geurgevoelige objecten in het buitengebied. Er kan worden gesteld dat bij toepassing van scenario 2 geen acceptabel woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Hetzelfde geldt voor de uitbreidingslocatie Gendringseweg 10-12. Alleen bij het toepassen van verdergaande technieken, zoals gecombineerde luchtwassers kan wel worden voldaan aan de wettelijke norm voor geurgevoelige objecten.

4.11.2. Ontwikkelingen binnen hydrologische beïnvloedingsgebieden

In het planMER gebied Lintelo is relatief weinig oppervlaktewater aanwezig. Dit hangt nauw samen met de hoogteligging en bodemsamenstelling. Ten noorden van het plangebied is het

stroomgebied van de Boven Slinge. Ten zuiden van het plangebied ligt het stroomgebied van de Keizersbeek.

Oostelijk van het planMER gebied loopt een natte ecologische verbindingzones (EVZ): de natte EVZ langs de Boven Slinge naar de Keizersbeek. Deze EVZ is een gemiddeld 25 meter brede verbindingzone aan weerszijde van de oppervlaktewateren. De strook tussen de Boven Slinge en de Keizersbeek is tussen de 50 en 70 meter breed. Deze verbindingzone moet in stand worden gehouden.

De waterlopen hebben geen specifieke functie vanuit het Provinciaal Waterhuishoudingsplan. De aanduiding 'deelfunctie water voor de AHS-landbouw' is van toepassing. Het betreft normale landbouwkundige functies.

In het kader van de Verordening Waterhuishouding is een klein deel van het plangebied aangewezen als natte ecologische verbindingzone.

4.11.3. Karakteristieke landschap en cultuurhistorische waarden

De effectbeschrijving van cultuurhistorie sluit aan bij de effectbeschrijving van landschap.

De volgende criteria worden voor cultuurhistorie gehanteerd:

- Beïnvloeding van historische bouwwerken;
- Beïnvloeding van historische landschappelijke patronen, elementen of objecten.

De bebouwing in het gebied concentreert zich rond de Varsseveldsestraatweg en de Gendringseweg. In het zuidelijke deel staan vooral boerderijen, in het noordelijk deel liggen ook burgerwoningen. Veel hoofdgebouwen zijn ontstaan in de eerste decennia van de 20ste eeuw. De boerderijen zijn veelal van het hallehuistype. De hoofdbebouwing aan de Gendringseweg kenmerkt zich door een symmetrische opbouw van de voorgevel. De woningen hebben hoog in de voorgevel een klein venster, met in de nok een roomwitte houten gevelbekleding. In de gevelbekleding is een uitsparing gemaakt voor het venster, een typisch kenmerk voor deze streek. Na de Tweede Wereldoorlog heeft de agrarische sector een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Dit heeft zich ook geuit in de agrarische bouwvormen. De bedrijfswoning werd los gebouwd van de bedrijfsgebouwen en kreeg steeds meer het uiterlijk van een burgerwoning. De bedrijfsgebouwen werden steeds grootschaliger, gestandaardiseerd met een lage dakhelling. Bij deze complexen is de relatie tussen de hoofdbebouwing en de bijgebouwen door het gebruik van andersoortige materialen minder sterk aanwezig. De uitbreiding in de vorm van vrijstaande bedrijfsgebouwen vond in het LOG Lintelo met name plaats in de jaren '60 tot '80. De bijgebouwen waren bedoeld voor het houden van varkens, koeien en kippen en pasten bij de schaal van het traditionele gezinsbedrijf.

4.11.4. Weidevogelgebieden

Binnen het LOG en in de nabijheid van het LOG zijn geen weidevogelgebieden gelegen. Ook is niet te verwachten dat verder weg gelegen gebieden zullen worden aangetast door de ontwikkelingen binnen het LOG, zie ook paragraaf 4.2, passende beoordeling.

5. Conclusies

In dit onderhavige planMER zijn de gevolgen van de ontwikkeling van het LOG voor het milieu in beeld zijn gebracht. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling geen onacceptabele nadelige effecten op de omgeving opleveren, met uitzondering van de oplopende depositie op Natura 2000 gebieden. Dit betekent dat de ontwikkelingen alleen doorgang kunnen vinden als voor wat betreft ammoniak wordt gesaldeerd of dat bij doorontwikkeling de eigen “ammoniakrechten” kunnen worden gebruikt. De geplande ontwikkelingen leiden gezamenlijk tot een acceptabel woon- en leefklimaat.

Deze conclusie wordt getrokken op basis van de huidige kennis. In paragraaf 6.1 wordt ingegaan op de leemten in kennis. Na verloop van tijd wordt met getoetst of de ontwikkelingen van het gebied overeenstemmen met de beoordeelde situatie. Als de aannames niet correct (te laag) zijn geweest dan moet een bijstelling van het beleid plaats vinden (zie paragraaf 6.2).

5.1. Conclusie per onderdeel

Hieronder wordt ingegaan op de milieuaspecten per scenario.

5.1.1. Geur

Bij scenario 1 is uitgegaan van het ontwikkelen van twee bedrijven met 750 zeugen gesloten (88.790 ou_E/s) en een biologische luchtwasser waarbij de nieuwvestigingen ten westen en oosten van de Heegtweg worden gesitueerd. Bij scenario 1 wordt voldaan aan de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting, de wettelijke normen en de geurverordening van gemeente Aalten. Bij scenario 2 worden de nieuwvestigingen met dezelfde aantallen dieren ten westen van de Heegtweg gesitueerd. Hiermee wordt niet voldaan aan de gestelde streefwaarde voor de achtergrondbelasting en niet aan de wettelijke norm voor geurgevoelige objecten in het buitengebied. Scenario 2 kan alleen worden ontwikkeld als de geuremissie maximaal 66450 OU_E/s bedraagt. Mogelijke maatregelen om hier wel aan te voldoen zijn het verplaatsen of verhogen van het emissiepunt, het verhogen van de uitreedsnelheid, geurreducerende maatregelen, staltechnische maatregelen en combinaties met andere technieken worden toegepast, zoals een gecombineerde luchtwasser. Ook kan de omvang van het bedrijf beperkt worden.

Bestaande locaties kunnen worden ontwikkeld tot de geuremissie zoals genoemd in tabel 7.

5.1.2. Ammoniak

Voor de toekomstige situatie zal de ammoniakdepositie als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen toenemen. Dit is niet toegestaan in verband met de invloed op Natura-2000 gebieden. Zonder mitigerende maatregelen kunnen de ontwikkelingen geen doorgang vinden.

Bedrijven, die willen uitbreiden behouden de huidige vergunde uitstoot van ammoniak, maar mogen geen extra uitstoot van ammoniak veroorzaken. Door bij uitbreiding betere technieken, bijvoorbeeld (gecombineerde) luchtwassers toe te passen kan de emissie gelijk blijven of zelfs verminderen.

Voor de nieuwvestigingslocaties is dit lastiger. In dat geval zijn nog verdere maatregelen noodzakelijk, waarbij kan worden gedacht aan de aankoop van ammoniakrechten van daarvoor in aanmerking komende bedrijven.

5.1.3. Flora en fauna

Voor de algemeen voorkomende zoogdieren geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling op grond van de Flora en faunawet. Voor vleermuizen is ontheffing nodig. Alle vogels zijn in het kader van de Vogelrichtlijn beschermd. Op plaatsen waar vogels broeden mogen (minimaal in het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli) geen werkzaamheden worden verricht.

Via het natuurloket is bekend dat in het km-hok waarin het LOG valt, een vaatplant is aangetroffen die op de rode lijst staat. Of deze daadwerkelijk in het LOG voorkomt is onbekend. Op grond van

het veldbezoek, de beschikbare gegevens en het huidige gebruik in het plangebied is een nader veldonderzoek op de te ontwikkelen locaties niet noodzakelijk.

5.1.4. Water

Door de mogelijke ingrepen en de mitigerende maatregelen uit het beleid (hydrologisch neutraal bouwen) van de gemeente Aalten zijn er geen gevolgen voor water.

5.1.5. Landschap en cultuurhistorie

Door nieuwe en bestaande bedrijven op een goede wijze in te passen gaan deze op in het landschap. Hiervoor is naast een goede erfbeplanting tevens een grotere landschapsstructuur van belang. Door de landschapsstructuur langs paden en wegen te verdichten wil de gemeente Aalten de gebouwen laten verdwijnen in het groen. In de ruimtelijke visie is uitgebreid beschreven hoe de gemeente Aalten dit wil realiseren.

Het LOG heeft gebieden met een lage tot hoge archeologische verwachtingswaarde uit de diverse tijdsperiodes. Op grond van de archeologische verwachtingswaarden zijn er vooralsnog geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het LOG. Door veld- en booronderzoek kan nader inzicht worden verkregen. Aan het bestemmingsplan dient een aanlegvergunningstelsel te worden verbonden overeenkomstig de door Vestigia uitgevoerde cultuurhistorische, waarden-, verwachtingen- en maatregelenkaart als basis voor het archeologiebeleid van de gemeente Aalten van 4 maart 2010.

5.1.6. Verkeer

De smalle wegen in het gebied zijn, zo blijkt uit eerder uitgevoerd verkeerskundig onderzoek, al overbelast. De relatief kleine toename van het aantal verkeersbewegingen (vrachtwagens en personenauto's) ten opzichte van de referentiesituatie, veroorzaakt geen extra problemen op de lokale wegen in het LOG in termen van verkeersafwikkeling en doorstroming.

Dit geldt ook voor de bedrijven buiten het LOG. De verkeersafwikkeling en de doorstroming is daarmee voor de genoemde alternatieven en bijkomende scenario's niet onderscheidend omdat het om zeer geringe aantallen gaat. Wel dient er aandacht te zijn voor de kwetsbare verkeersdeelnemers.

5.1.7. Luchtkwaliteit

Uit diverse eerdere onderzoeken blijkt dat alleen fijn stof (PM_{10}) vooral ten gevolge van pluimveehouderijen voor overschrijding van de normen kan zorgen. Omdat getoetst wordt op woningen van derden en de AMvB huisvesting eist dat er verdergaande technieken worden toegepast, wordt in de toekomst geen overschrijding van de normen verwacht. Tevens wordt in het kader van vergunningverlening Wet milieubeheer getoetst aan luchtkwaliteit. Indien uit berekeningen (zonder maatregelen) blijkt dat de norm wordt overschreden, worden maatregelen toegepast waardoor de normen niet meer worden overschreden.

Gezien de norm voor NO_2 , de huidige achtergrondconcentratie, de locatie van de agrarische bedrijven en de enkele extra transportbewegingen zullen de normen voor deze stof, nu of in de toekomst, niet overschreden.

5.1.8. Geluid

Alleen in het noorden van het LOG kunnen meer maatregelen aan de bron of afscherming nodig zijn, om te kunnen voldoen aan geluidgrenswaarden.

5.1.9. Gezondheid

Bij een vergelijk van de nagestreefde doelen voor wat betreft gezondheid en leefkwaliteit zoals verwoord in het landschapontwikkelingsplan, de ruimtelijke visie voor het LOG en de beoordeling van de milieugevolgen, wordt geconcludeerd dat veel maatregelen worden getroffen om deze op een adequaat niveau te houden. De ontwikkeling van dit LOG zal bij een goede uitvoering dan ook niet leiden tot een ingrijpende aantasting van de leefkwaliteit.

5.1.10. Toets criteria reconstructieplan

Uit onderzoek blijkt dat scenario 1 zonder extra maatregelen voldoet aan de eisen uit het reconstructieplan, bij scenario 2 zijn extra maatregelen nodig. bij de ontwikkelscenario's. Omdat het LOG Lintelo vrij hoog ligt zijn geen speciale maatregelen nodig ten aanzien van het Provinciaal waterhuishoudingsplan.

In de ruimtelijke visie is beschreven hoe het karakteristieke landschap en de cultuurhistorische waarden kunnen worden behouden. Binnen en nabij het LOG zijn geen weidevogelgebieden gelegen.

6. Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma

6.1. Leemten in kennis

In een planMER dient een overzicht te worden gegeven van de leemten in kennis en informatie. Leemten in kennis heeft betrekking op onzekerheden over de relatie tussen een ingreep en effecten. Leemten in informatie houdt in dat benodigde gegevens niet voorhanden zijn.

Bij het opstellen van dit planMER is een beperkt aantal leemten in kennis geconstateerd. De uiteindelijke invulling van het gebied is op voorhand niet bekend, door een “worst-case” benadering te volgen in deze planMER kan worden gesteld dat de effecten niet erger zullen worden dan weergegeven. Met name het aspect gezondheid is op dit moment nog onzeker omdat er te weinig onderzoek is uitgevoerd naar de effecten van LOG's en de uitbreiding van de intensieve veehouderij. Het LOG zal invloed hebben op de Natura-2000 gebieden. Effecten op deze gebieden zijn niet uit te sluiten, de effecten zullen voor het grootste gedeelte worden veroorzaakt door de ontwikkelingen in verwevingsgebieden, de industrie en het verkeer. De ontwikkelingen zijn niet te voorspellen.

De aard en de omvang van deze leemten staan een oordeel over de effecten van het bestemmingsplan LOG Lintelo niet in de weg.

6.2. Aanzet evaluatieprogramma

Conform de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag bij een besluit, waarvoor een plan-m.e.r.-procedure is doorlopen, de ontwikkelingen ten aanzien van de milieubelasting te evalueren en eventueel bij te stellen.

In het planMER zijn voorspellingen gedaan over de (milieu)effecten. Doel van het evaluatieprogramma is om te bezien of de werkelijke (milieu) effecten overeenkomen met dat zoals in het planMER is beschreven. De daadwerkelijk optredende effecten kunnen om verschillende redenen afwijken van de voorspelling. De afwijkingen kunnen onder meer het gevolg zijn van:

- het tekortschieten van de gehanteerde voorspellingsmethoden;
- het niet voorzien van bepaalde effecten;
- onvoorziene invloedrijke ontwikkelingen elders.

De toekomstige ontwikkeling van de (intensieve) veehouderij is onzeker op landelijke, regionale en gemeentelijke schaal. Voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij wordt verwezen naar de notitie Ontwikkeling Intensieve veehouderij en co-vergisting. In het planMER is met deze onzekerheid rekening gehouden door een maximale ontwikkeling te berekenen en de effecten van dit uiterste te beschouwen.

Door de voortschrijdende schaalvergroting in de landbouw zal de bebouwing op een aantal agrarische bedrijven toenemen terwijl andere agrarische bedrijven van functie zullen veranderen in wonen of andere vormen van bedrijvigheid. Op welke schaal en in welke vorm dit zal doorwerken op het landschap is moeilijk te voorspellen. Ook ten aanzien van ammoniakemissie en daarmee de gevolgen voor natuur is eventuele groei of afname van de veestapel van belang. In de praktijk is het zeer de vraag of de totale aantallen dieren in het plangebied zullen toenemen. Momenteel is sprake van een schaalvergroting, maar nog niet van een groei van de veestapel en dat bepaalt uiteindelijk de toename in emissie. Een andere ontwikkeling is die van de emissiearme stalsystemen. Voor de intensieve veehouderij kunnen gecombineerde luchtwassers worden toegepast waarmee emissiereducties kunnen worden bereikt tot 95% ten opzichte van de traditionele stallen. Hoe het effect van ontwikkelingen in de intensieve veehouderij op natuur, bodem en water zal uitwerken, is ook hierdoor onzeker. Op het moment dat uitbreiding van (intensieve) veehouderij en landbouwbedrijven

plaatsvindt, zullen de voorspelde effecten worden gemonitord, wat grotendeels zal overeenkomen met handhaving van de verleende vergunningen. Tevens zal worden aangesloten bij dan bestaande monitorings- en meetprogramma's.

Een cruciale beleidsontwikkeling die in het verschiet ligt, betreft de normstelling ten aanzien van Natura 2000-gebieden. Daarbij zijn met name de normen van belang die aan veehouderij worden opgelegd vanwege de ammoniakdepositie.

